

ЭЗТХ-ийн хэрэглээ, бизнес эрхлэгчдэд тулгамдаж буй нийтлэг асуудлуудын талаар хийсэн судалгааны үр дүн

Data collection survey on business implementation status and issues
in Japan and Mongolia

Япон, Монголын бизнесийн хэрэгжилтийн байдал, тулгамдсан
асуудлын талаарх мэдээлэл цуглуулах судалгаа

Жугамо судалгааны баг

Агуулга

- Хоёр улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бүтэц,
 - Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа 2050”

- Хоёр улсын хооронд байгуулагдсан ЭЗТХ, худалдааны бүтэц

- Бизнес эрхлэгчдэд тулгамдаж буй нийтлэг асуудлууд
 - Цахим анкет судалгааны үр дүн
 - Ярилцлагын судалгааны үр дүн

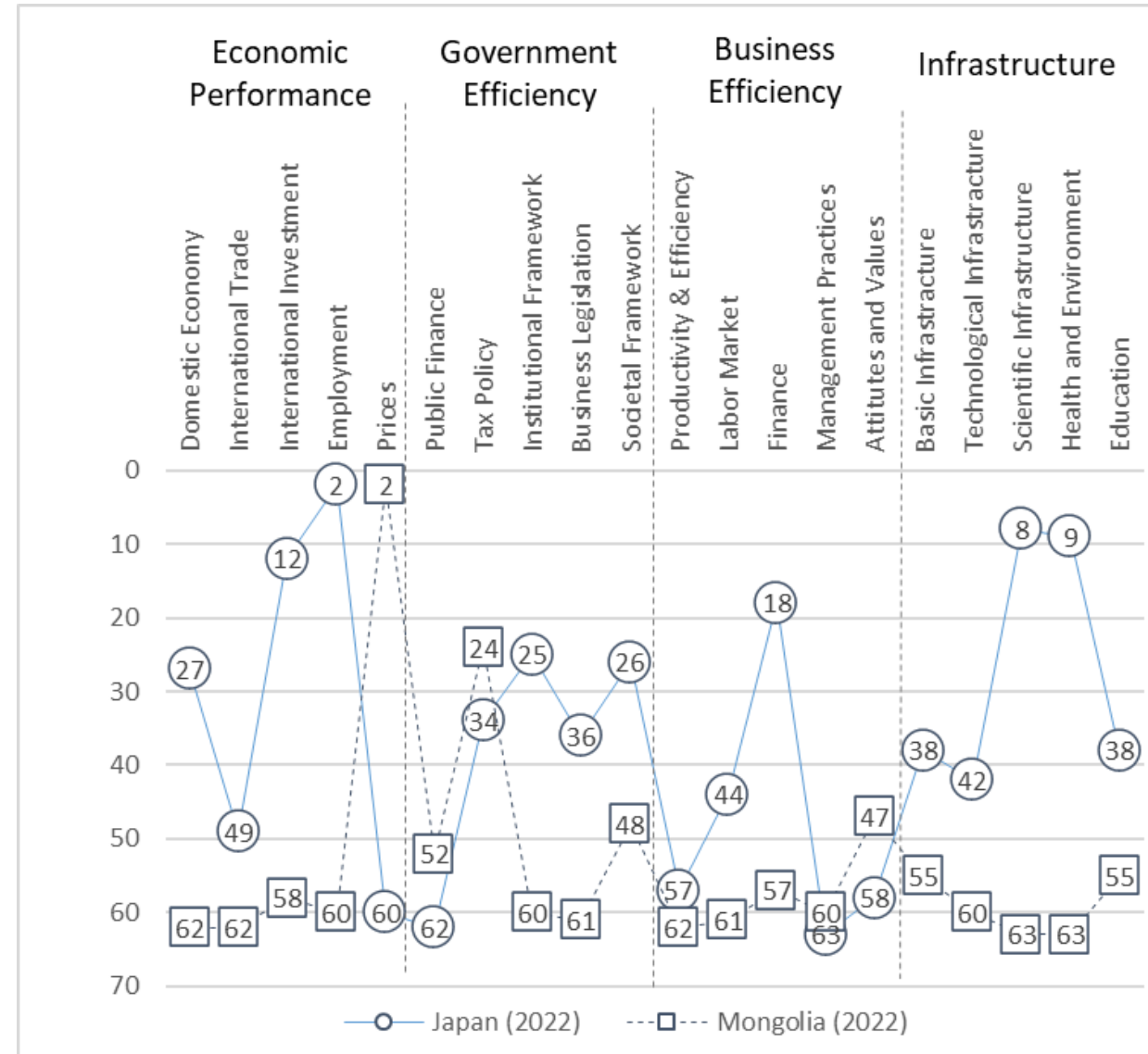
IMD Global Competitiveness Report

■ Монгол Улсын өрсөлдөх чадвар (61/63)

- Economic Performance (five years 48, 58, 59, 58, 61),
- Government Efficiency (five years 57, 59, 53, 54, 57),
- Business Efficiency (five years 61, 61, 57, 60, 61),
- Infrastructure Efficiency (five years 62, 62, 62, 62, 62),

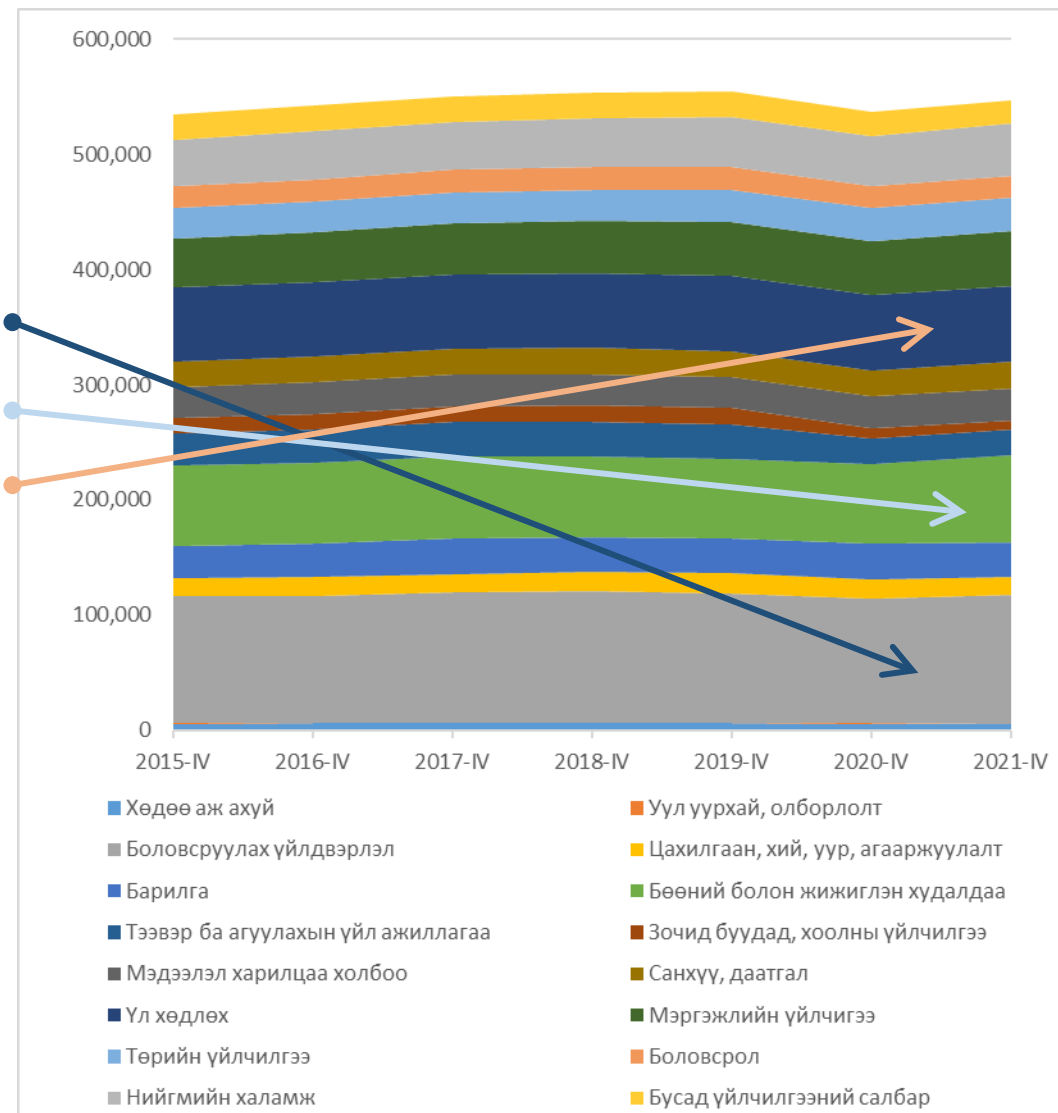
■ Хамгийн өндөр үзүүлэлт

- Prices (2)
- Tax policy (24)

Япон улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

- Япон улсын ДНБ (2021 он, оны үнээр)
 - 547,407 тэрбум иен (4,755.1 тэрбум ам.доллар*)
- Япон улсын ДНБ салбараар (2021 он)
 - Боловсруулах үйлдвэрлэл 21%
 - Бөөний болон жижиглэн худалдаа 14%
 - Үл хөдлөх 12%
 - Мэргэжлийн үйлчилгээ 9%
 - Нийгмийн халамж, үйлчилгээ 8%
 - Барилга 6%
 - Мэдээлэл, харилцаа холбоо 5%
 - Санхүү даатгал 4%

* Ам.долларын ханшийг Японы төв банкны 2021.12.31-ны өдрийн хаалтын ханш 115.12 иенээр бодов. (<https://www.boj.or.jp/statistics/market/forex/fxdaily/ex2021.pdf>)

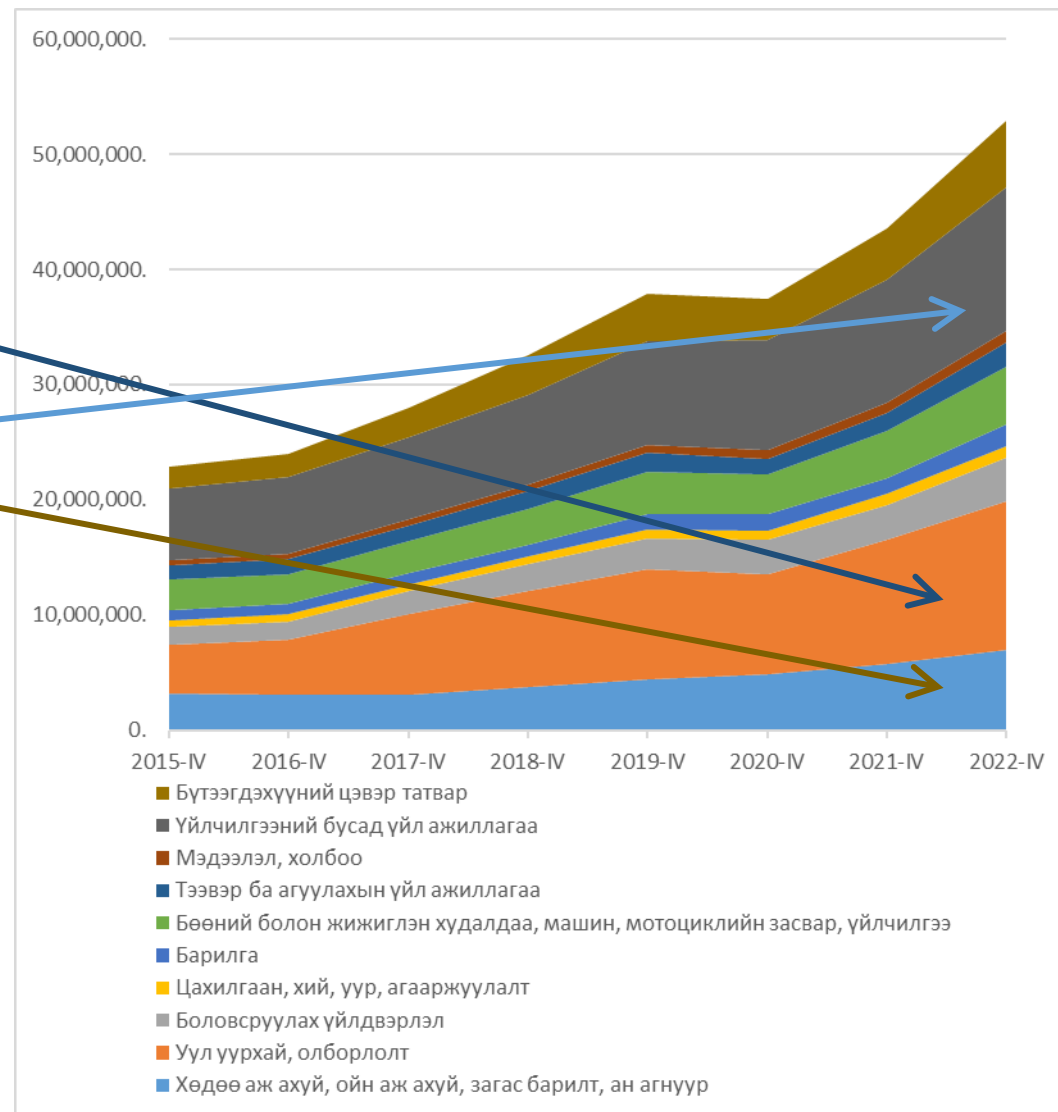
Монгол улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

■ Монгол улсын ДНБ (2022 он, оны үнээр)

○ 52.8 их наяд төгрөг (15.4 тэрбум ам.доллар*)

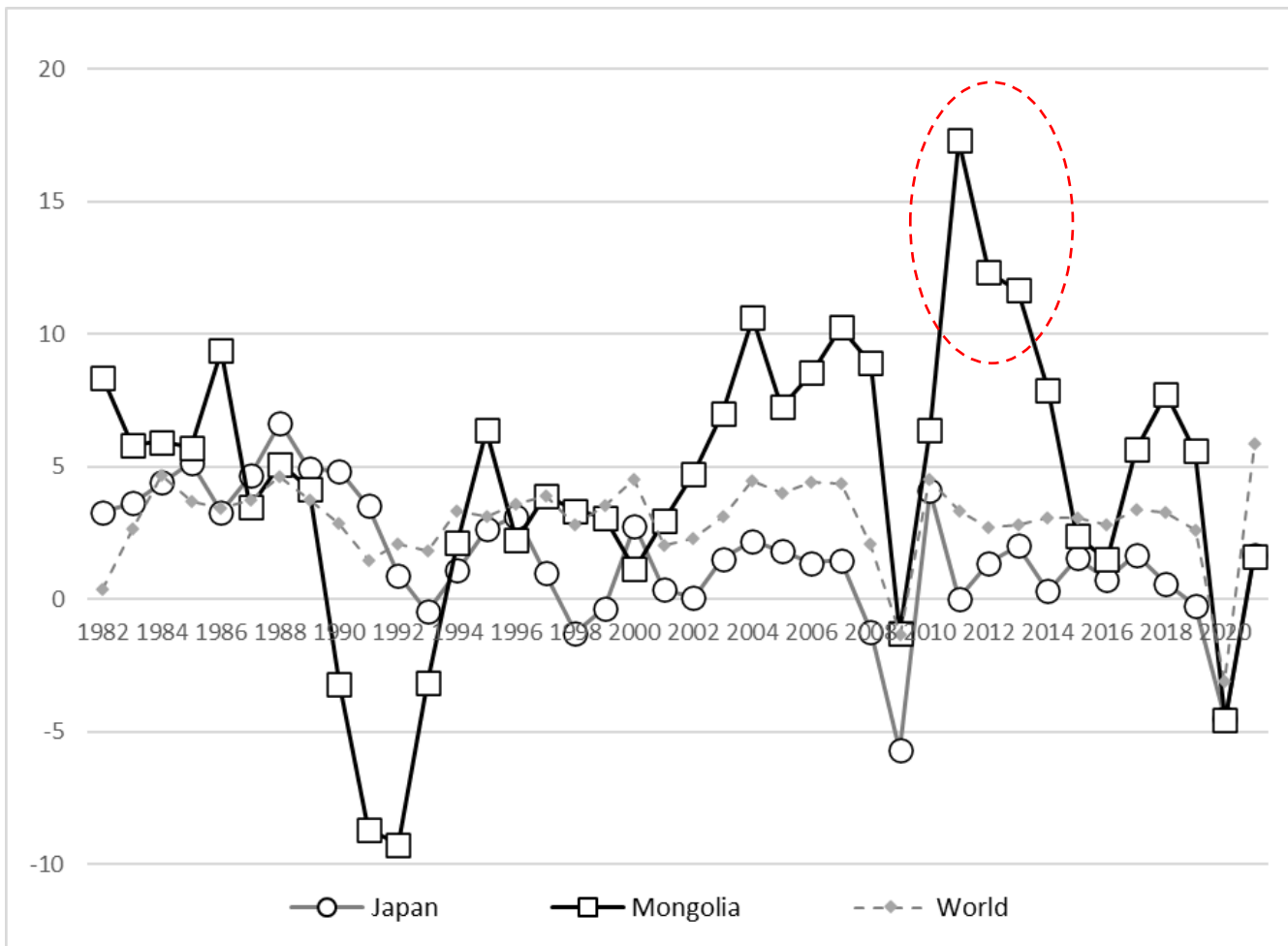
■ Монгол улсын ДНБ салбараар (2022 он)

- Уул уурхай, олборлолт 24%
- Үйлчилгээний бусад ажиллагаа 23%
- Хөдөө аж ахуй 13%
- Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар 11%
- Бөөний болон жижиглэн худалдаа 9%
- Боловсруулах үйлдвэрлэл 7%
- Тээвэр болон агуулах 4%
- Барилга 4%

* Ам.долларын ханшийг Монгол банкны 2022.12.27-ны өдрийн хаалтын ханш 3,440.74 төгрөгөөр бодов.

Монгол улсын эдийн засгийн өсөлт, ГШХО

Зураг № Монгол улс, Япон улсын ДНБ-ийн өсөлтийн хувь

■ The Wolf Economy

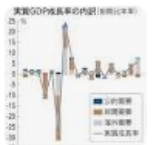
■ Япон улсын эдийн засгийн өсөлт

日本経済新聞

GDP年率6.0%増 4~6月実質

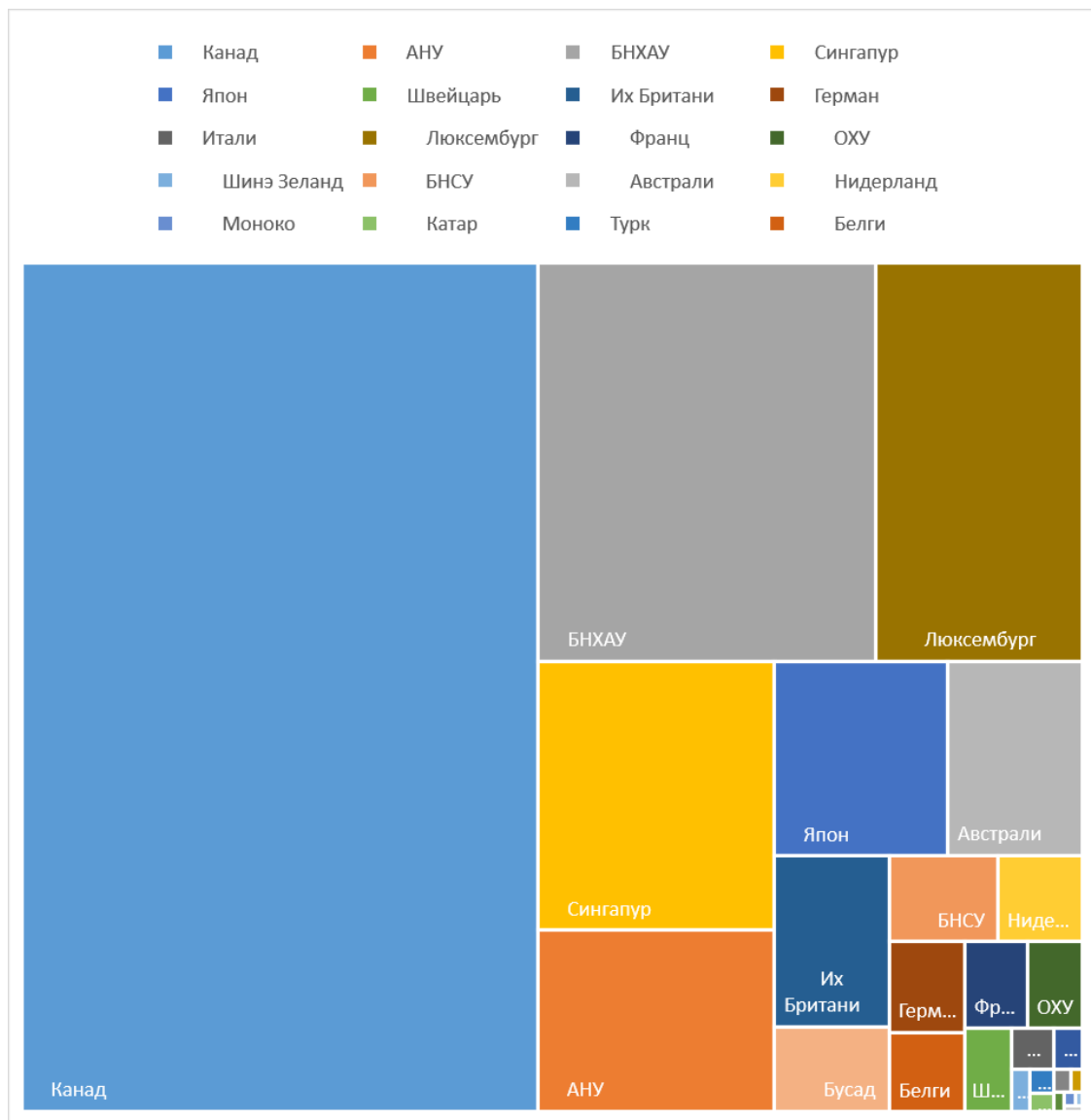
内閣府が15日発表した4~6月期の国内総生産（GDP）速報値は、物価変動の影響を除いた実質の季節調整値で前期比1.5%増、年率換算で6.0%増だった。

1日前

■ БНХАУ –ын эдийн засаг

Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт

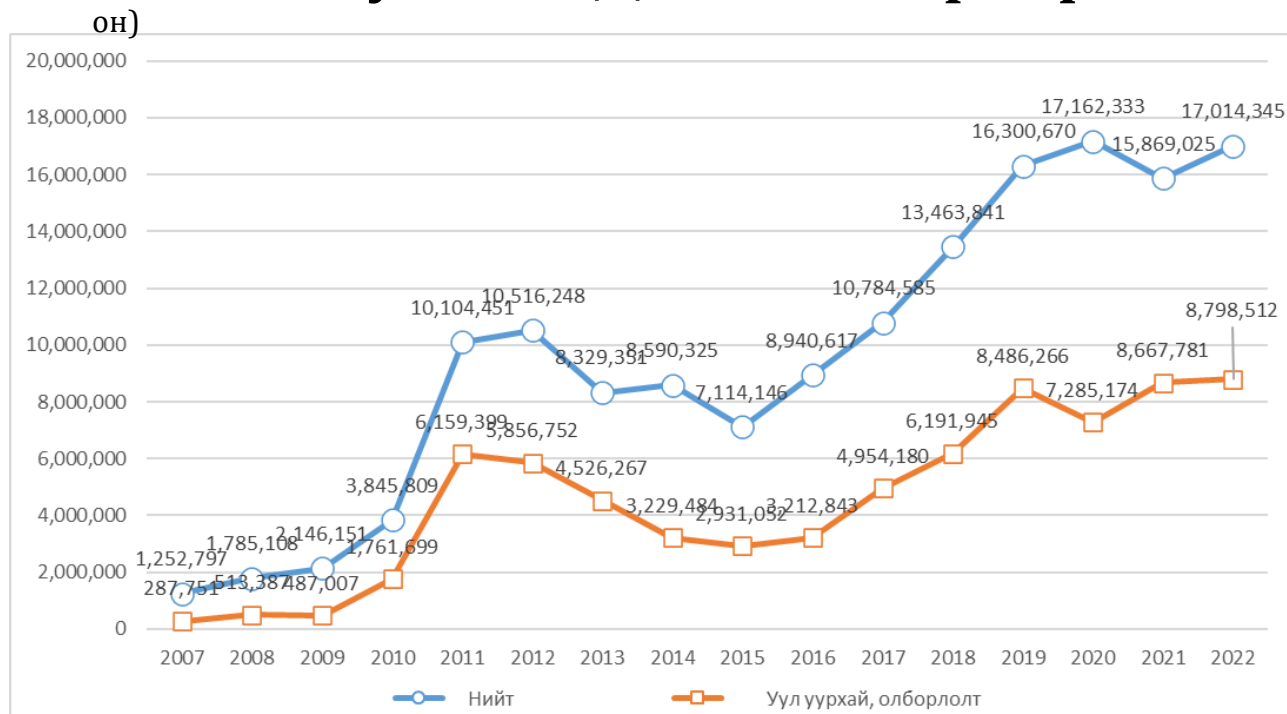

Зураг № МОНГОЛ УЛСАД ОРСОН ГАДААДЫН ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ОРОХ УРСГАЛ, хөрөнгө оруулагч улсаар (сая ам доллар)

■ Уул уурхайн салбарын хөрөнгө оруулалт их

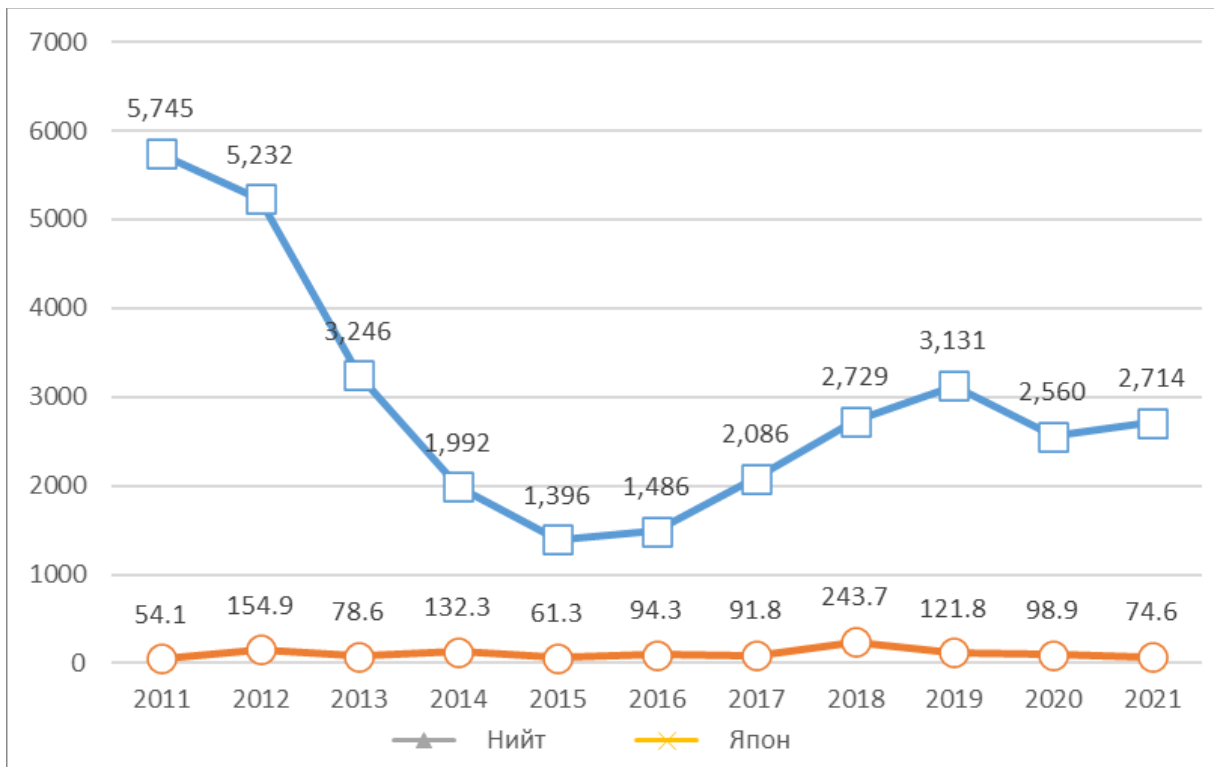
○ 52.8 их наяд төгрөг (15.4 тэрбум ам.доллар*)

■ Монгол улсын ДНБ салбараар (2022 он)

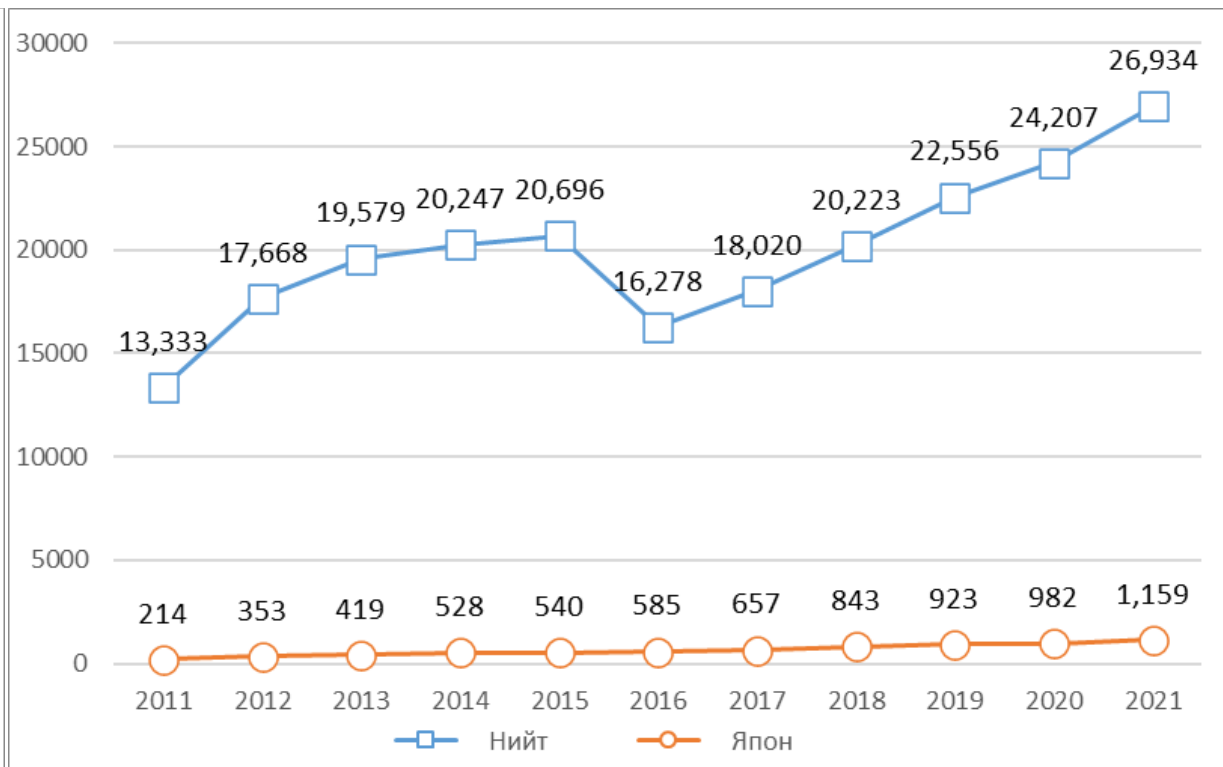

Зураг № МОНГОЛ УЛСАД ОРСОН ГАДААДЫН ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ОРОХ УРСГАЛ (сая төгрөг)

Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт

Зураг № МОНГОЛ УЛСАД ОРСОН ГАДААДЫН ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ОРОХ УРСГАЛ, хөрөнгө оруулагч улсаар

Зураг № МОНГОЛ УЛСАД ОРСОН ГАДААДЫН ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЛДЭГДЭЛ, хөрөнгө оруулагч улсаар

МОНГОЛ УЛСЫН ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ-2030

(2016.02.05) (УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2020 ОНЫ 05 ДУГААР САРЫН 13-НЫ ӨДРИЙН 52 ДУГААР ТОГТООЛООР ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД
ТООЦСОН)

■ 2.1.ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛ

- Эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хангахын тулд макро эдийн засгийн зохистой бодлогыг хэрэгжүүлж, эдийн засгийн бүтцийг төрөлжүүлнэ.
 - **(1) Хөдөө аж ахуй,**
 - **(2) аж үйлдвэр, түүний дотор хөнгөн, хүнс, барилгын материал, зэс боловсруулах, нүүрс, нефть-хими, хар төмөрлөгийн үйлдвэрлэл,**
 - **(3) аялал жуулчлал,**
 - **(4) уул уурхайн олборлох салбарын хөгжил**д тэргүүлэх ач холбогдол өгч,
- эрчим хүч, дэд бүтцийн салбарыг түрүүлж хөгжүүлнэ.

Алсын хараа 2050

(УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2020 ОНЫ 05 ДУГААР САРЫН 13-НЫ ӨДРИЙН 52 ДУГААР ТОГТООЛ)

- Зорилт 4.2. Эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудыг хөгжүүлж, экспортын баримжаатай эдийн засгийг бий болгоно.
- Зорилтыг хэрэгжүүлэх үе шат, хүрэх үр дүн
 - I үе шат (2021-2030): **Эдийн засгийн бүтцийн шинэчлэлтийг** эхлүүлж, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэн, **импортыг орлох болон экспортод чиглэсэн хүнд, хөнгөн үйлдвэрлэлийг** хөгжүүлэх үе.
 - II үе шат (2031-2040): **Хүнд, хөнгөн болон эрчим хүч, барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хэрэгцээг дотоодоос** бүрэн хангаж, **экспортод чиглэсэн үйлдвэрлэлийг** түлхүү хөгжүүлэх шатанд шилжих үе.
 - III үе шат (2041-2050): Эдийн засгийн тэргүүлэх салбаруудыг хөгжүүлж, олон тулгуурт тогтвортой эдийн засагтай улс болох үе.

Алсын хараа 2050

(УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2020 ОНЫ 05 ДУГААР САРЫН 13-НЫ ӨДРИЙН 52 ДУГААР ТОГТООЛ)

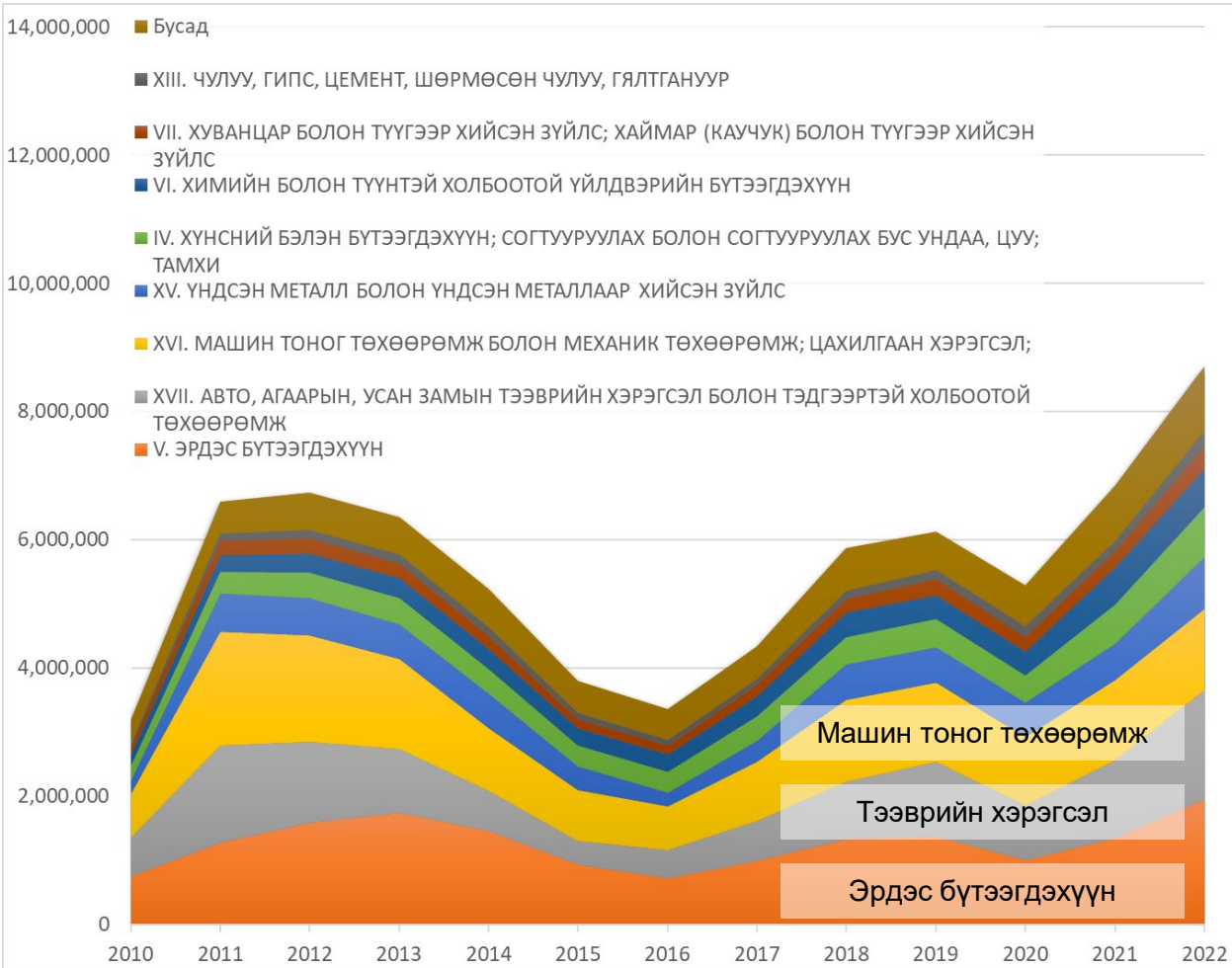
■ I үе шат (2021-2030):

- 1. **Хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлж, боловсруулалтын түвшин нэмэгдсэн** байна.
- 2. **Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшнийг нэмэгдүүлж, малын гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт нэмэгдсэн** байна.
- 3. **Үндэсний онцлог бүхий аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, олон улсын аялал жуулчлалын зах зээлд өрсөлдөх чадвар дээшилсэн** байна.
- 4. **Бүтээлч үйлдвэрлэл** (соёл урлаг, кино урлаг, дуу хөгжим, дизайн, архитектур)-ийн хөгжлийн бодлогын суурь тавигдсан байна.
- 5. **Мэдээллийн технологийн салбарыг дэмжиж, эдийн засагт оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлсэн** байна.
- 6. **Боловсруулсан бүтээгдэхүүний экспортын хэмжээ нэмэгдсэн** байна.
- 7. Эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих **эрчим хүч, инженерийн дэд бүтцийг хөгжүүлсэн** байна.
- 8. Цахилгаан станцуудыг өргөтгөж, цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц, шинэ эх үүсвэрийг барьж, **цахилгаан эрчим хүчээр дотоодын хэрэгцээг** бүрэн хангасан байна.
- 9. **Үндэсний тээвэр, логистикийн тогтолцоог хөгжүүлсэн** байна.
- 10. **Иргэний нисэхийн дэд бүтэц, ерөнхий зориулалтын нисэхийг хөгжүүлсэн** байна.

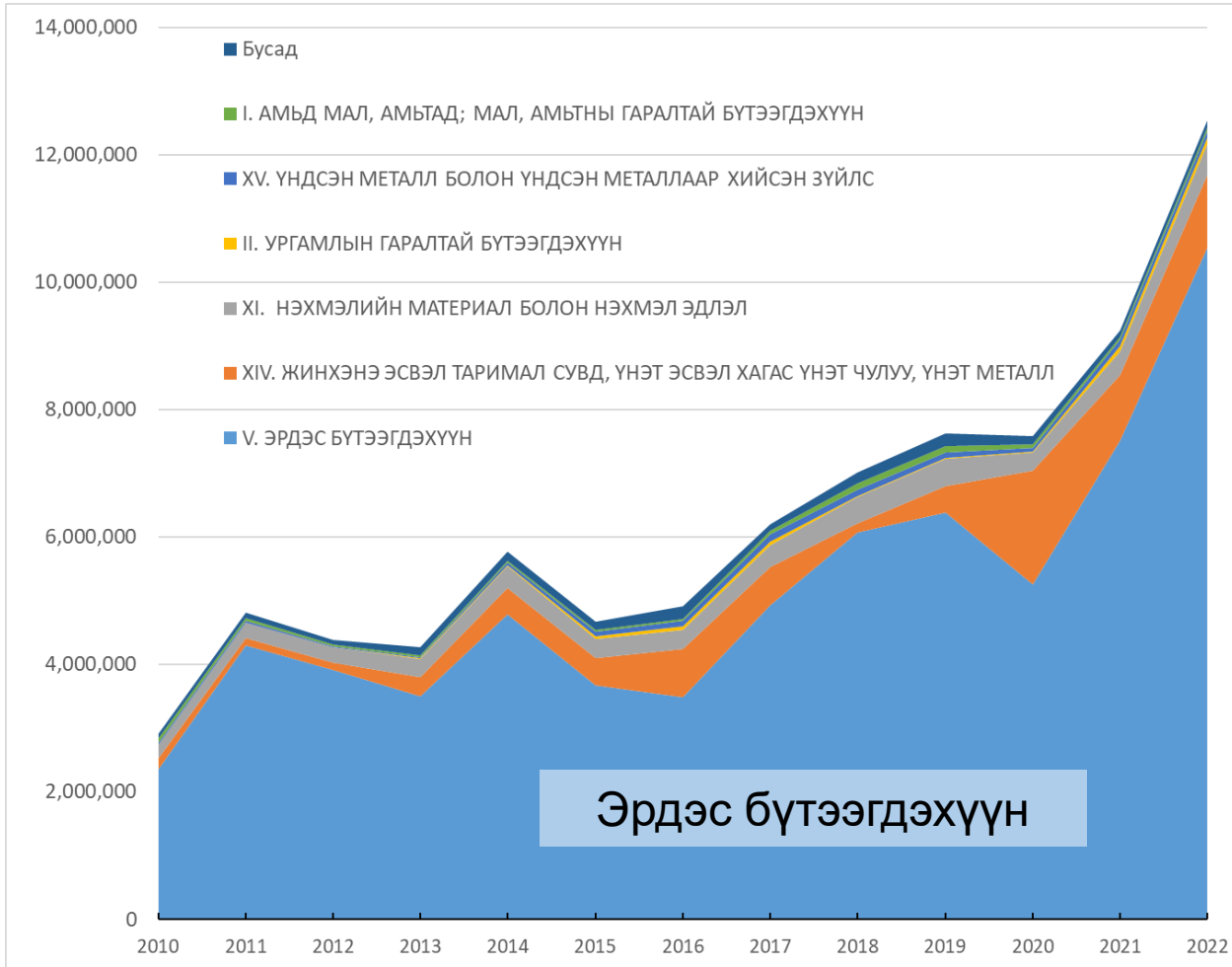
“АЛСЫН ХАРАА-2050” МОНГОЛ УЛСЫН УРТ ХУГАЦААНЫ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ, ХҮРЭХ ТҮВШИН

■ Монгол улсын ДНБ (2022 он, оны үнээр)		2025	2030	2050
○ 52.8 их наяд төгрөг	(15.4 тэрбум ам.доллар*)	23.9	47.6	209.0 ам.доллар
■ Монгол улсын ДНБ салбараар (2022 он)		2025	2030	2050
○ Уул уурхай, олборлолт	24%	30.6%	31.4%	25.3%
○ Үйлчилгээний бусад ажиллагаа	23%			
○ Хөдөө аж ахуй	13%			
○ Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	11%			
○ Бөөний болон жижиглэн худалдаа	9%			
○ Боловсруулах үйлдвэрлэл	7%	12.0%	14.6%	24.4%
○ Тээвэр болон агуулах	4%	5.1%	4.8%	11.6%
○ Барилга	4%			

ГАДААД ХУДАЛДААНЫ НИЙТ ЭРГЭЛТ, ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, ТЭНЦЭЛ, жилээр

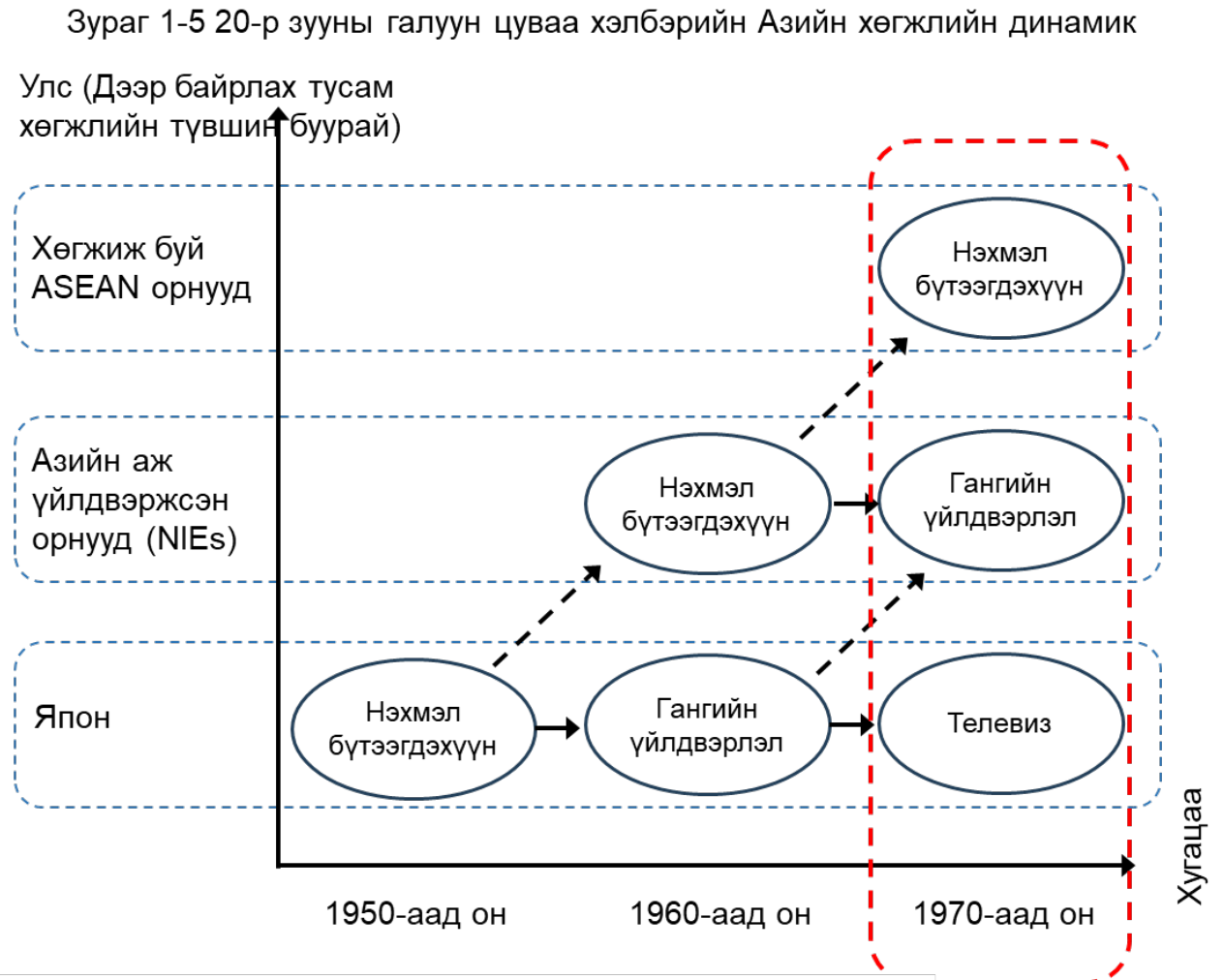
Зураг №. Монгол улсын импорт, барааны бүлгээр (2010-2022 он)
Эх сурвалж: ҮСХ, Гадаад худалдааны статистик

Зураг №. Монгол улсын экспорт, барааны бүлгээр (2010-2022 он)
Эх сурвалж: ҮСХ, Гадаад худалдааны статистик

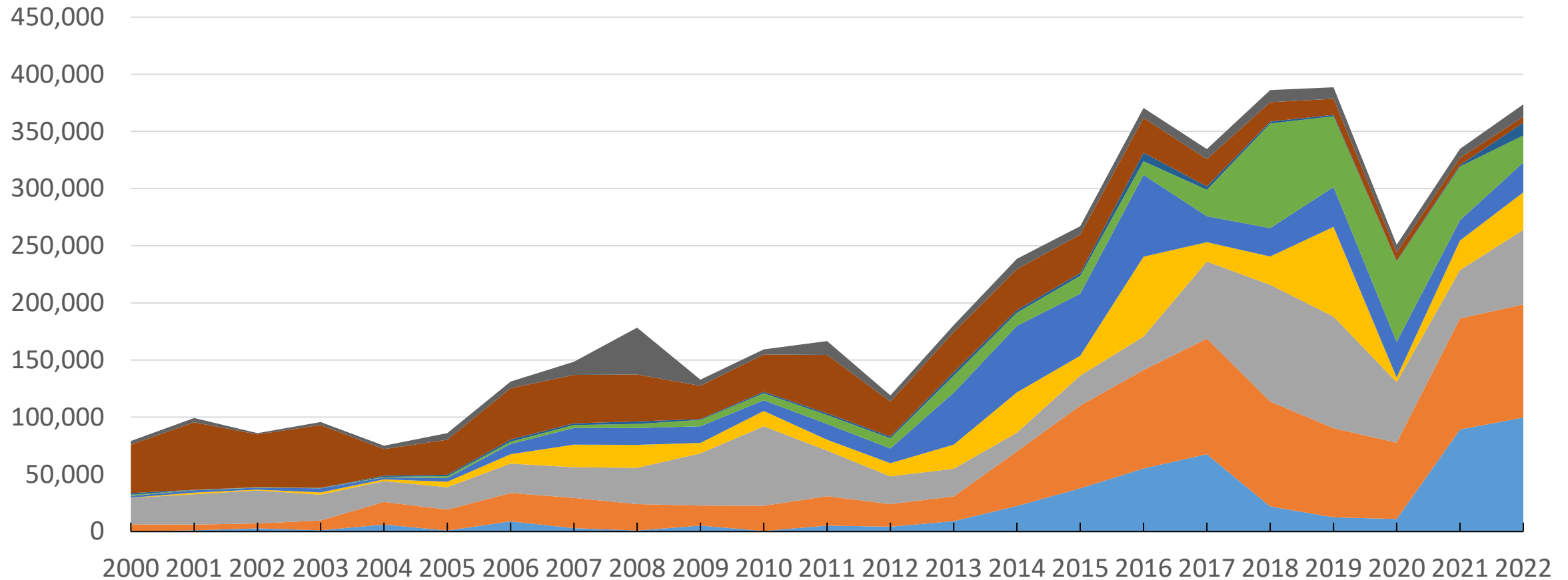
Нисэж буй галуун цуваа (flying geese) хөгжлийн загвар

- 20-р зууны Япон төвтэй систем дэх Азийн эдийн засгийн дэг журмын динамикийн үндсэн бүтэц
 - Вернон (Vernon)-ы “Бүтээгдэхүүний циклийн онол”
- Олон улсад аж үйлдвэржилт тархах механизм
 - Олон улсын аж үйлдвэржилтийн “Бүтцийн өөрчлөлтийн хэлхээ”

Эх сурвалж: Профессор Kenta Goto-гийн хичээлийн слайд, Монгол Японы хүний нөөцийн хөгжлийн төв (2023)

Уул уурхайн бус экспортын салбарууд

II. Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн

XV. Үндсэн метал

I. Мал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүн

XVII. Тээврийн хэрэгсэл

XVI. Машин тоног төхөөрөмж

IV. Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн

VII. Хуванцар

VIII. Арьс шир, арьс ширэн бүтээгдэхүүн

Бусад

Монгол улс гадаад худалдаанд

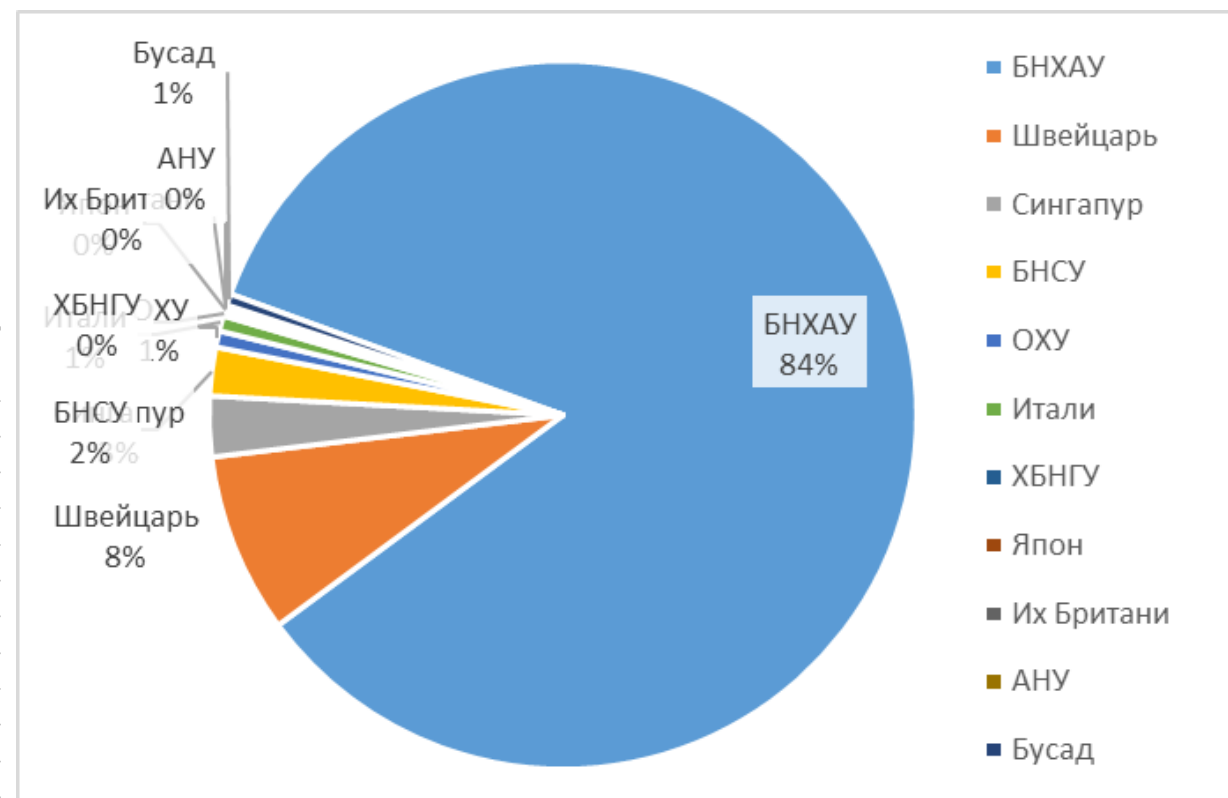
■ Экспорт 2022 онд 10 тэрбум ам долларыг давсан

- БНХАУ 84.3%
- Швейцарь 8.2%
- Сингапур 2.8%
- БНСУ 2.2%
- ОХУ 1.2%
- ...
- Япон 0.1%

Хүснэгт 8 Монгол Улсын экспорт, тэргүүлэх улсаар (2021-2022 он, ам.доллар)

#	Улсын нэр	Экспортын дүн (2021)	Эзлэх хувь	Экспортын дүн (2022)	Эзлэх хувь
1.	China	7,638,572.5	82.6	10,574,655.3	84.3%
2.	Switzerland	869,738.5	9.4	1,030,718.8	8.2%
3.	Singapore	254,091.3	2.7	346,015.6	2.8%
4.	Rep. of Korea	223,303.2	2.4	277,421.5	2.2%
5.	Russian Federation	112,783.9	1.2	93,365.8	0.7%
6.	Italy	35,559.6	0.4	88,058.0	0.7%
7.	USA	12,188.1	0.3	25,976.4	0.2%
8.	Japan	17,732.6	0.2	15,228.2	0.1%
9.	Germany	10,137.0	0.1	12,398.6	0.1%
10.	United Kingdom	31,029.8	0.1	9,895.4	0.1%
11.	ROW	35,886.6	0.1	65,168.0	0.5%

Эх сурвалж: [Үндэсний статистикийн хороо, 2022]

Зураг №. Монгол улсын экспорт, улсаар (2022 он)

Эх сурвалж: ҮСХ, Гадаад худалдааны статистик

Монгол улс гадаад худалдаанд

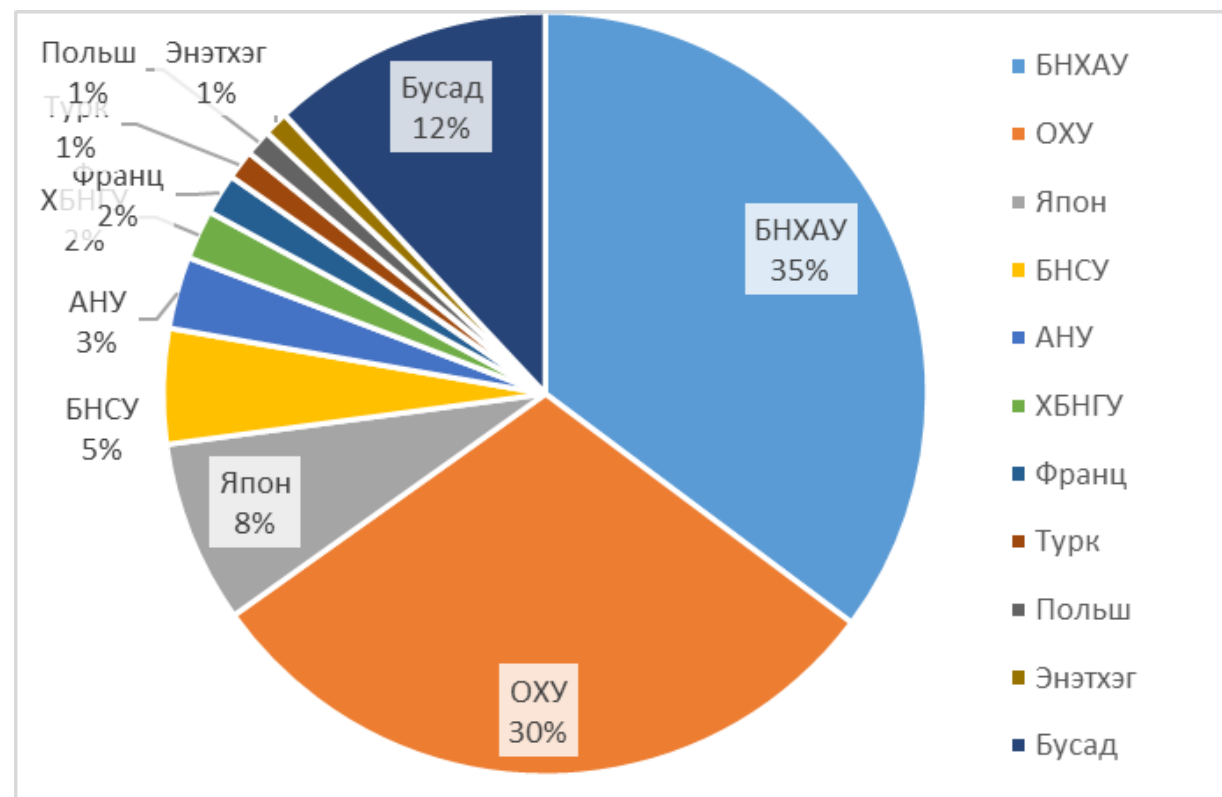
■ Импорт 2022 онд 8.7 тэрбум ам доллар

- БНХАУ 35.3%
- ОХУ 30.0%
- Япон 7.7%
- БНСУ 4.9%
- АНУ 3.1%
- ХБНГУ 2.1%

Хүснэгт 9 Монгол Улсын импорт, тэргүүлэх улсаар (2021 он, ам.доллар)

#	Улсын нэр	Импортын дүн (2022 он)	Эзлэх хувь	Импортын дүн (2021 он)	Эзлэх хувь
1.	China	2,520,024.8	36.8%	3,072,235.4	35.3%
2.	Russian Federation	1,955,192.9	28.6%	2,611,465.0	30.0%
3.	Japan	453,169.1	6.6%	674,255.5	7.7%
4.	Rep. of Korea	308,746.6	4.5%	424,649.2	4.9%
5.	Germany	213,383.5	3.1%	266,073.0	3.1%
6.	USA	223,251.1	3.3%	182,827.1	2.1%
7.	Poland	68,872.6	1.0%	150,906.9	1.7%
8.	Viet Nam	71,204.1	1.0%	108,345.0	1.2%
9.	Turkey	83,357.4	1.2%	97,703.3	1.1%
10.	France	63,618.4	0.9%	90,983.1	1.0%
11.	ROW	905,536.3	13.2%	1,043,404.0	12.0%

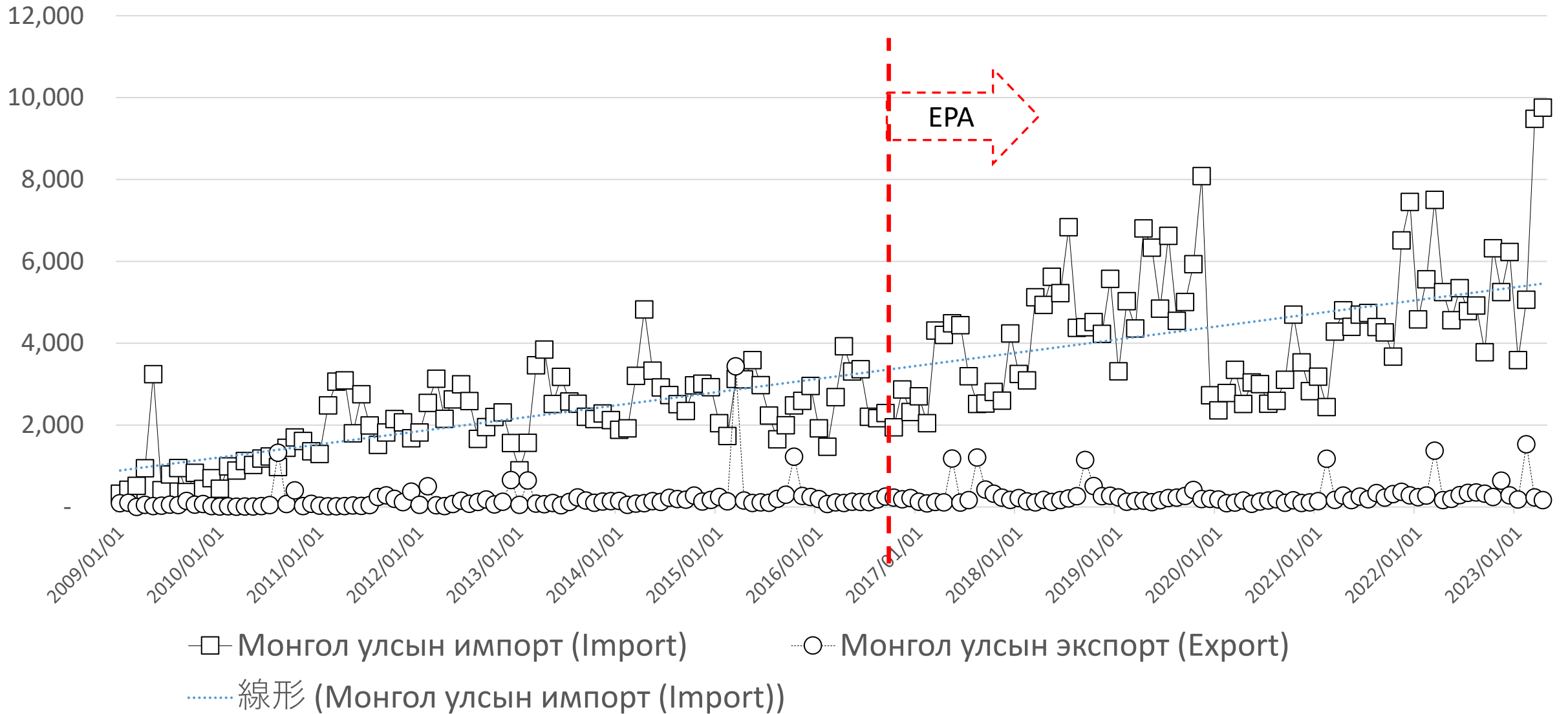
Эх сурвалж: [Үндэсний статистикийн хороо, 2022]

Зураг №. Монгол улсын импорт, улсаар (2022 он)

Эх сурвалж: ҮСХ, Гадаад худалдааны статистик

Монгол, Япон улсын худалдаа

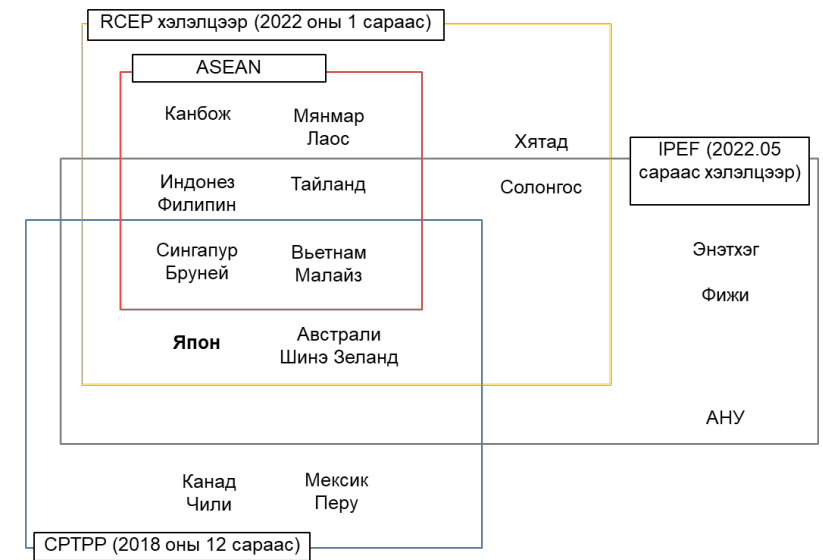

Эх сурвалж: 財務省貿易統計国別総額表 (<https://www.customs.go.jp/toukei/info/tsdl.htm>)

Япон улсын бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцийн бүтэц

■ Япон улсын байгуулсан EPA/FTA

1. Singapore (2002.11, 2007.09 сард шинэчилсэн)
2. Mexico (2005.04, 2007.04, 2012.04 саруудад тус тус шинэчилсэн)
3. Malaysia (2006.07)
4. Chile (2007.09)
5. Thailand (2007.11))
6. Indonesia (2008.07)
7. Brunei (2008.07)
8. ASEAN (2008.12-)
9. Philippines (2008.12)
10. Switzerland (2009.09)
11. Vietnam (2009.10)
12. India (2011.08)
13. Peru (2012.03)
14. Australia (2015.01)
- 15. Mongolia (2016.06)**
16. TPP12 (Trans-Pacific Partnership, 2017.01)
17. TPP11 (Trans-Pacific Partnership, 2018.12)
18. Japan EU – EPA (2019.02)
19. United States (2020.01)
20. England (2021.01)
21. RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership, 2021.01)

Эх сурвалж: [Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023]

<https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/100523089.pdf>

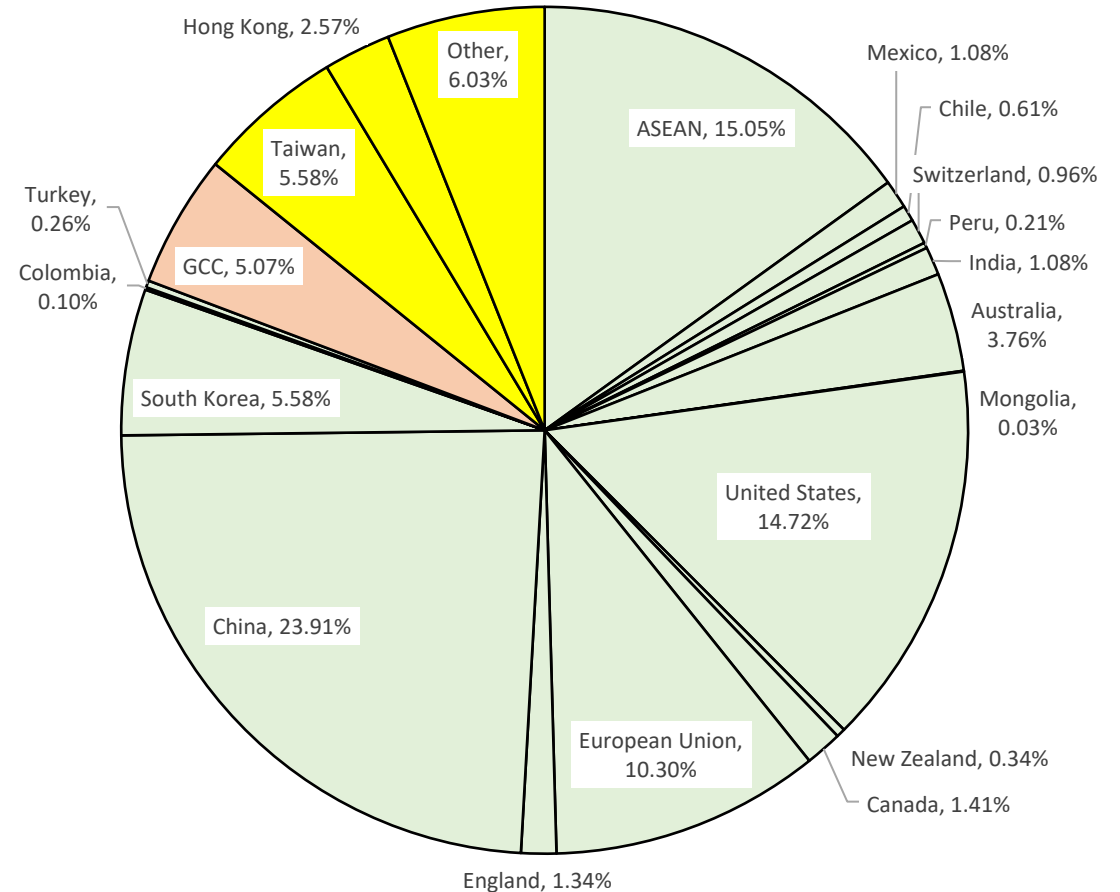
Япон улсын импорт

- Нийт импортын 80.4% нь ЕРА, ФТА гэрээ хийсэн улс, бүс нутгаас
 - Нийт импортын 0.03% нь Монгол улсаас
 - Монголоос импортлосон бараа бүтээгдэхүүний ЕРА ашиглалтын түвшин 25-50%

	2016	2017	2018	2019	2020
Монгол	31.6%	25.6%	47.2%	50.0%	25.0%
Тайланд	28.9%	28.0%	27.7%	28.7%	26.3%
Мексик	18.7%	19.1%	18.1%	22.9%	23.5%
Австрали	9.1%	7.9%	7.2%	7.8%	9.1%

Эх сурвалж: 上谷田(2021)

https://www.sangiin.go.jp/japanese/annai/chousa/keizai_prism/backnumber/r03pdf/202120201_1.pdf

Эх сурвалж: 上谷田(2021)

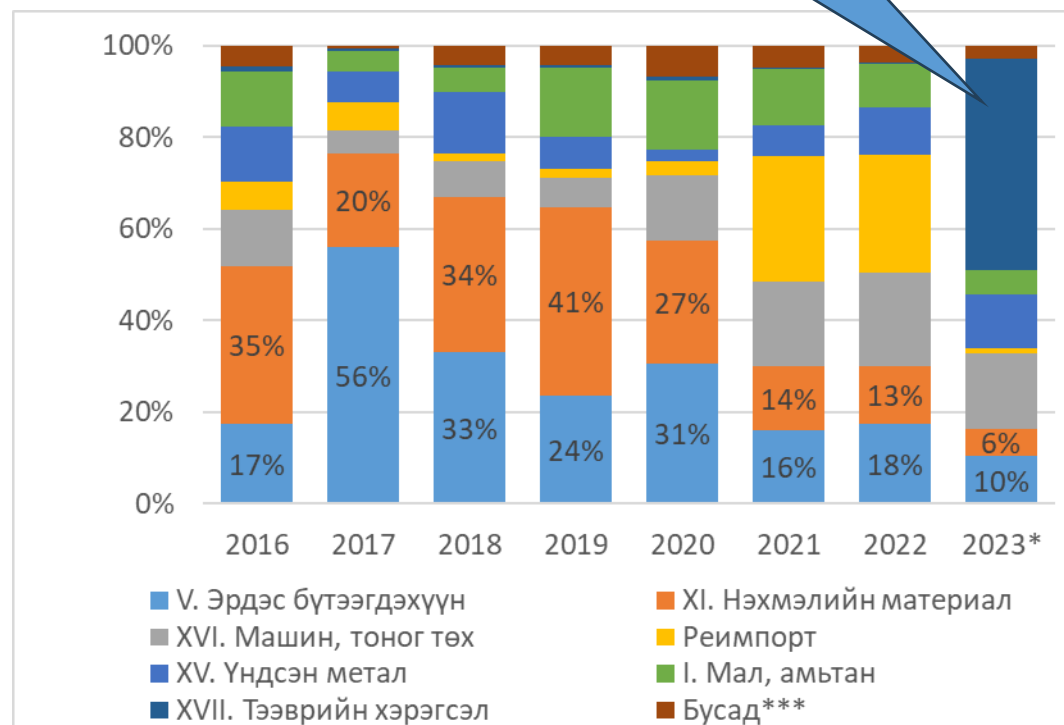
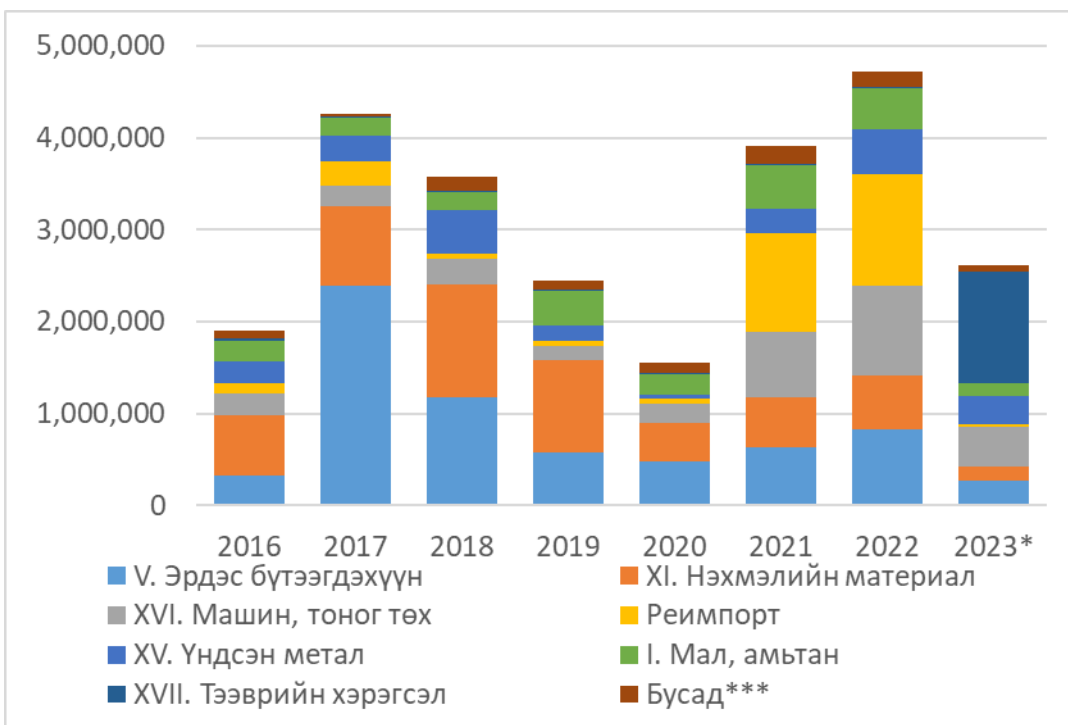
https://www.sangiin.go.jp/japanese/annai/chousa/keizai_prism/backnumber/r03pdf/202120201_1.pdf

Монгол, Япон улс хоорондын худалдааны бүтэц

■ Монгол улсын экспорт

- V. Эрдэс бүтээгдэхүүн (25.6%)
- XI. Ноос, ноолуур, нэхмэл (23.7%)
- XVI. Машин тоног төхөөрөмж (16.5%)

XVII. Тээврийн хэрэгсэл

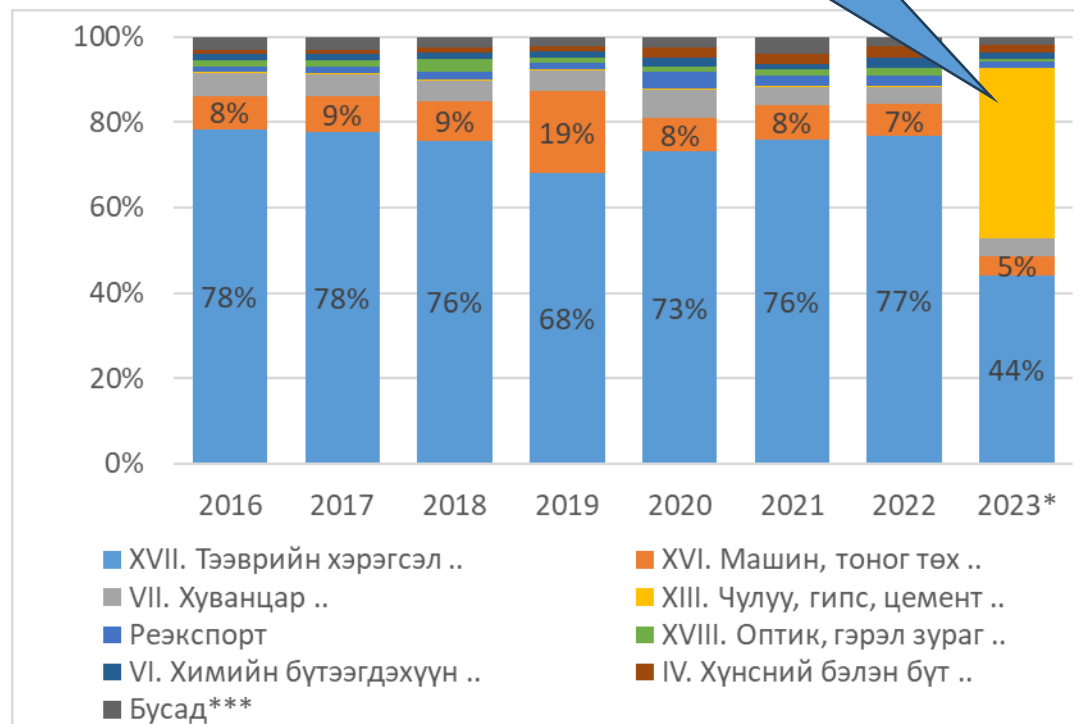
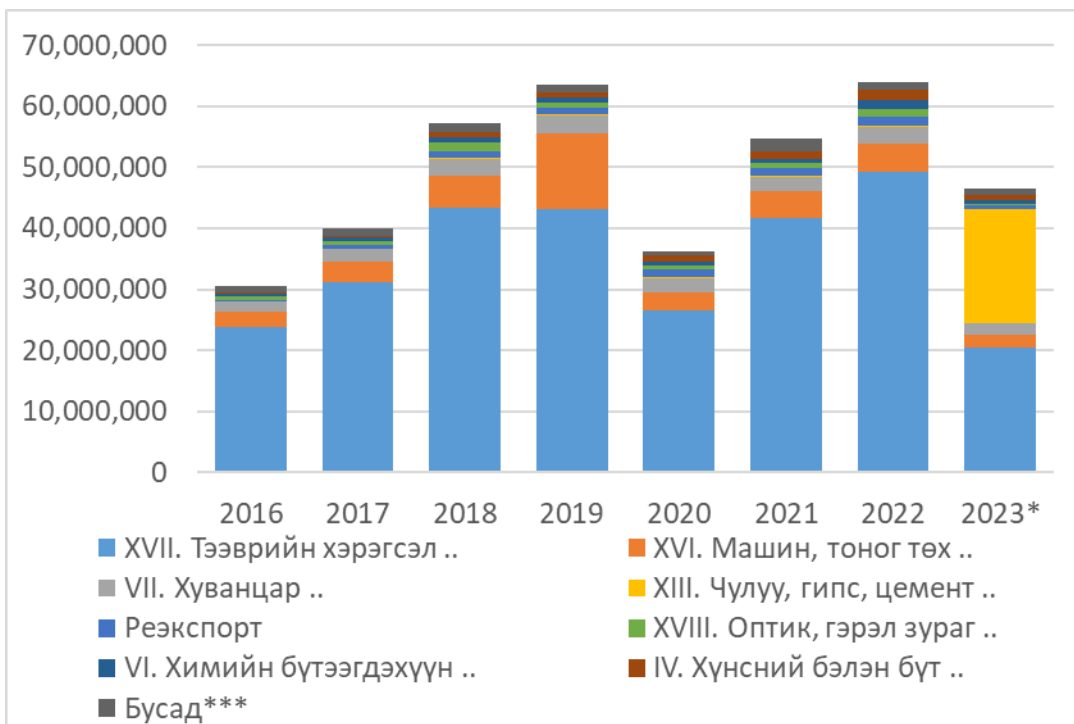
Эх сурвалж: [財務省, 2023] статистик мэдээлэлд үндэслэж зохиогч боловсруулав

Монгол, Япон улс хоорондын худалдааны бүтэц

■ Монгол улсын импорт

- XVII. Тээврийн хэрэгсэл (71.2%)
- XVI. Машин, тоног төхөөрөмж (9.1%)
- VII. Хуванцар (4.9%)

XIII. Чулуу, гипс, цемент ..

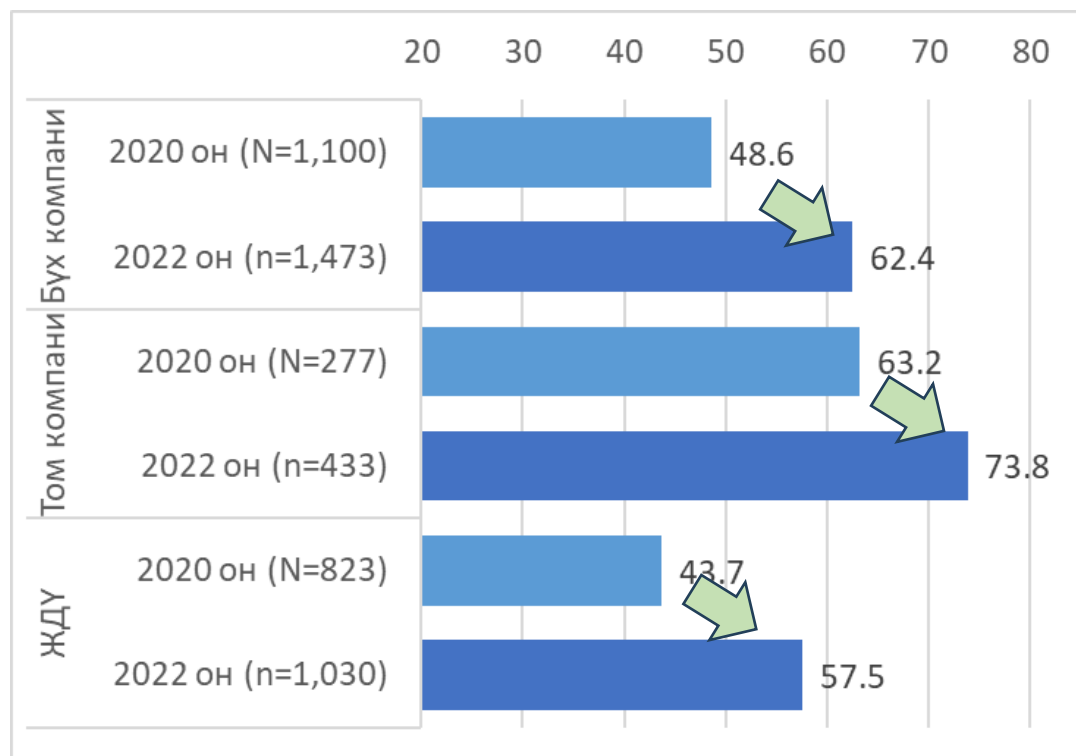
Эх сурвалж: [財務省, 2023] статистик мэдээлэлд үндэслэж зохиогч боловсруулав

Японы компаниудын ЭЗТХ-ийн ашиглалтын түвшин

■ ЭЗТХ-ийн ашиглалт нэмэгдсэн

- Жижиг дундад бизнесүүдийн хэрэглээ нэмэгдсэн

* FTA-г ашиглаж байгаа компаниудын ашиглалтын түвшин

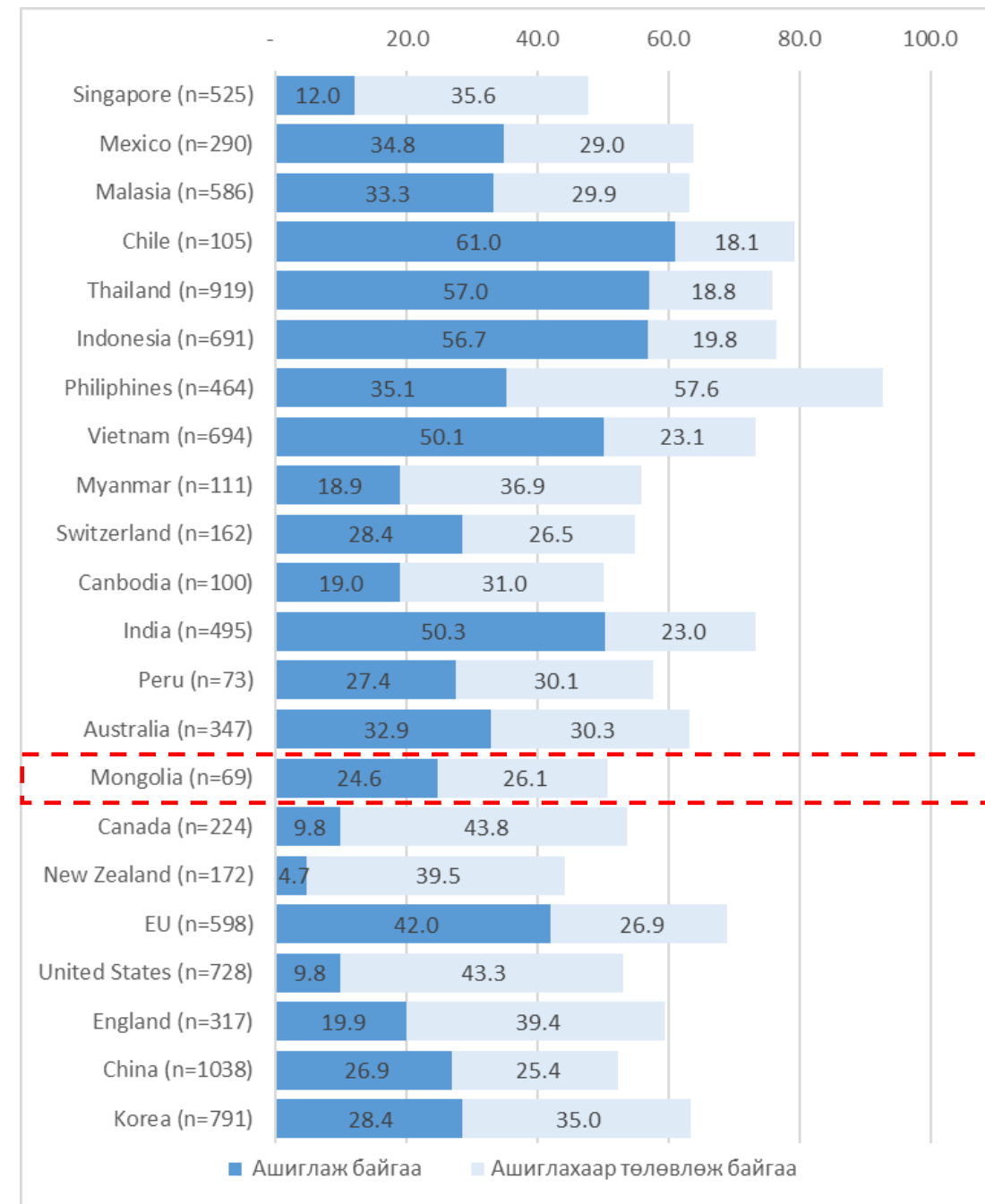
Эх сурвалж: [JETRO, 2023]

* FTA-г ашиглаж байгаа компаниудын ашиглалтын түвшин

Үйл ажиллагаанг салбараар	Ашиглалт
Нийт	62.4
Үйлдвэрлэлийн салбар	63.0
Хоол хүнс, Шингэн хүнс	68.6
Утас, нэхмэл, даавуун эдлэл	69.0
Модон материал, модон эдлэл, гэрийн тавилга, барилгын материал	28.6
Хими	83.2
Хувцас, гоо сайхан	62.7
Бензин, түлш, пластик, резинэн эдлэл	60.3
Керамик, чулуу	64.7
Ган, өнгөт металл, металл бүтээгдэхүүн	57.8
Ерөнхий тоног төхөөрөмж	71.0
Цахилгаан механик	50.6
Харилцаа холбооны тоног, төхөөрөмж, электроникийн хэрэгсэл, багаж, хэрэгсэл	34.0
Машин, түүний эд анги, тээвэрлэлтийн тоног төхөөрөмж	81.3
Нарийн багаж, хэрэгсэл	50.0
Бусад үйлдвэрлэл	57.4
Үйлдвэрлэлийн бус	60.2
Худалдааны компани, бөөний худалдаа	64.8
Жижиглэн худалдаа	38.9
Бусад үйлдвэрлэлийн бус салбар	46.7

Япон компаниудын ЭЗТХ-ийн ашиглалт

- Монгол улстай худалдаа хийж байгаа Япон компаниудын
 - **ЭЗТХ-ийн ашиглалт 24.6%**
 - Төлөвлөж байгаа 26.1 %
- Чөлөөт худалдааны хэлэлцээр, ЭЗТХ-ийн ашиглалт 50 ба түүнээс дээш хувь
 - Чили (61%)
 - Тайланд (57%)
 - Индонез (57%)
 - Вьетнам (50%)
 - Энэтхэг (50%)

Эх сурвалж: [JETRO, 2023]

Дэс дараалал, ЭЗТХ-ээр байгуулагдсан дарааллаар

Ашиглалтын түвшин

■ ЭЗТХ-ийн ашиглалтын түвшин хэлбэлзэл ихтэй

- Хамгийн өндөр 2017 оны 49%
- Хамгийн бага 2021 оны 12%

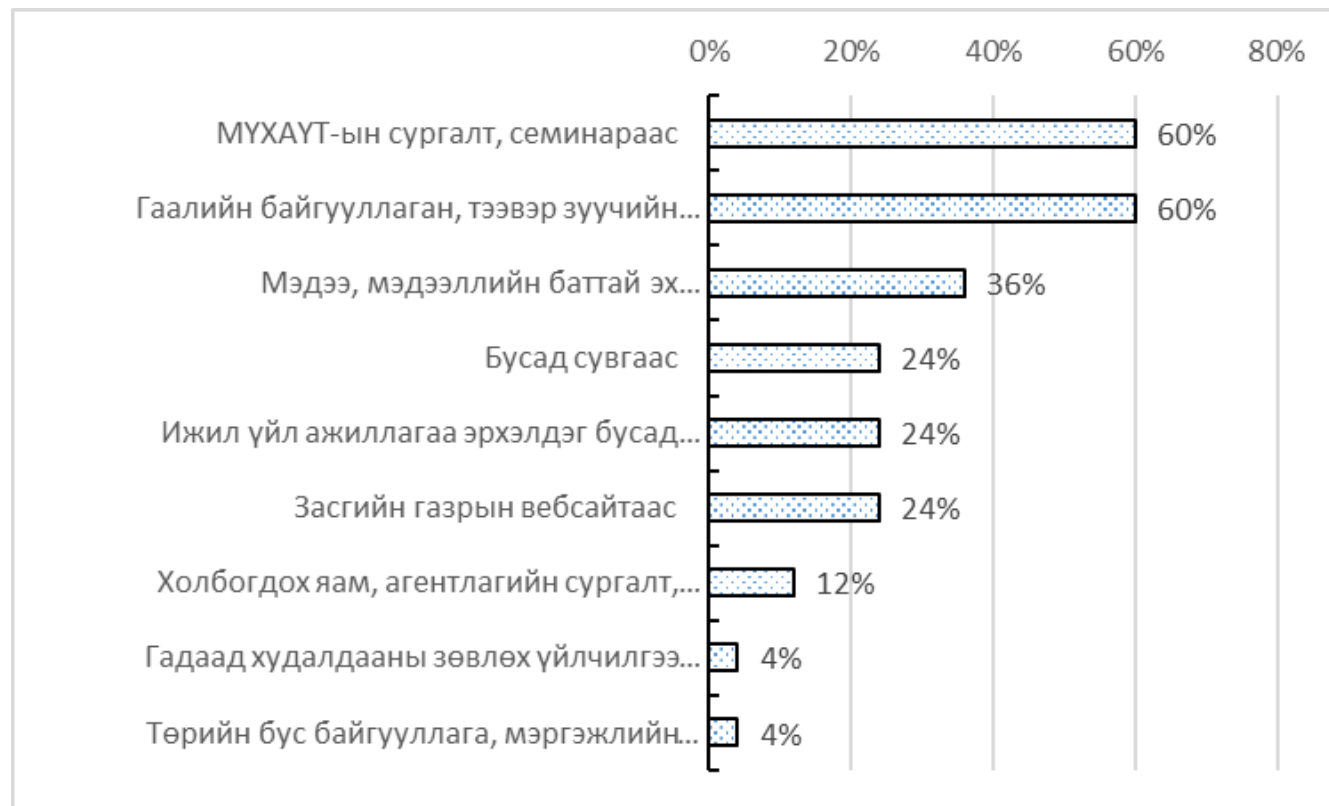
Хүснэгт 2 ЭЗТХ-ийн ашиглалтын түвшин (Монголын талаас, 2016-2021 эхний хагас, 1,000 ам доллар)

Түнш орон	Он	Түнш орны экспорт (Үнийн дүн)		ЭЗТХ-ийн хөнгөлөлтийн ашиглалтын түвшин (F/E)
		Японы экспорт (ам.доллар) (E)	нийт Монголын хөнгөлөлттэй импорт (ам.доллар) (F)	
Япон	2016	189,311.7	25,453.33	13%
Япон	2017	220,708.8	109,069.0	49%
Япон	2018	558,208.9	179,794.5	31%
Япон	2019	332,828.6	88,212.4	27%
Япон	2020	276,747.1	44,569.5	16%
Япон	2021	154,453.7	18,808.1	12%

Эх сурвалж: Номинцэцэг, Ө., Отгонсайхан, Н., & Чимгэрэл, Ч. (2023)

ЭЗТХ-ийн талаарх мэдээлэл

- ЭЗТХ-ийн талаарх мэдээллийг
 - МҮХАҮТ-ын сургалт, семинараас (60%)
 - Гаалийн байгууллага, тээвэр жуучын байгууллага (60%)
 - ...
 - Засгийн газрын вебсайтаас (24%)
 - Холбогдох яам, агентлагийн сургалт (12%)

Эх сурвалж: Номинцэцэг, Ө., Отгонсайхан, Н., & Чимгэрэл, Ч. (2023)

EPA ашиглалтын талаарх судалгаа

Монгол - Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашиглалтын түвшин, сайжруулах боломжийг тодорхойлох судалгаа

nyamkhuu.batdelger@gmail.com [Switch account](#)

Not shared

* Indicates required question

Та өөрийн эрхэлж буй бизнесийн салбараа сонгоно уу? *

Үйлдвэрлэлийн салбар

Үйлдвэрлэлийн бус салбар

[Next](#) [Clear form](#)

Never submit passwords through Google Forms.

This content is neither created nor endorsed by Google. [Report Abuse](#) - [Terms of Service](#) - [Privacy Policy](#)

Google Forms

Shared with me > JICA EPA sudalгаа > Questionnaire ▾

Type ▾ People ▾ Modified ▾

Name ↓

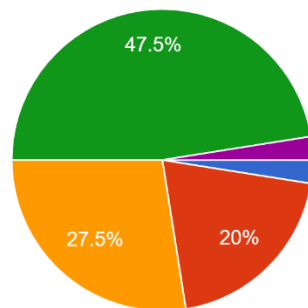
- (Жугамо) Монгол - Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашиглалтын түвшин, сайжруулах боломж...
- (WEMC) Монгол - Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашиглалтын түвшин, сайжруулах боломжи...
- (Kaizen холбоо) Монгол - Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашиглалтын түвшин, сайжруулах бо...
- (МҮХАҮТ) Монгол - Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашиглалтын түвшин, сайжруулах боломж...

Анкетанд хариулсан тоо 8/15-ны байдлаар семинарт оролцсон 41 + Кайзэн холбоо + "7"

ЭЗТХ ашиглалт

Монгол, Япон улсын хооронд байгуулсан Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хэлэлцээр (ЕРА)-ийг ашигладаг уу?

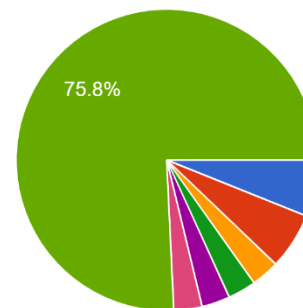
40 responses

- Ашиглаж байгаа
- Ашиглахаар судалж байгаа
- Ашиглах боломж хайж байна
- Ашиглаагүй
- Ашиглах төлөвлөгөөгүй

ЕРА ашиглах үеийн хөнгөлөлттэй тариф болон, Дэлхийн худалдааны байгууллагуудын гишүүн орнуудтай худалдаа эрхлэхэд мөрдөж байгаа тарифын зөрүү хэр их гэж бодож байна вэ?

33 responses

- 0%-с их ~0.5% -аас бага
- 0.5%-с их ~ 1% -аас бага
- 1 %-с их ~ 2% -аас бага
- 2 %-с их ~ 4% -аас бага
- 5 %-с их ~ 6% -аас бага
- 6 %-с их ~10% -аас бага
- 10%-с их
- Мэдэхгүй

ЭЗТХ-ийг ашиглах болсон шалтгаан

■ Японы компаниудын хувьд

- Импортлогч талын харилцагч компани (Японы талаас)-аас гаргасан хүсэлт

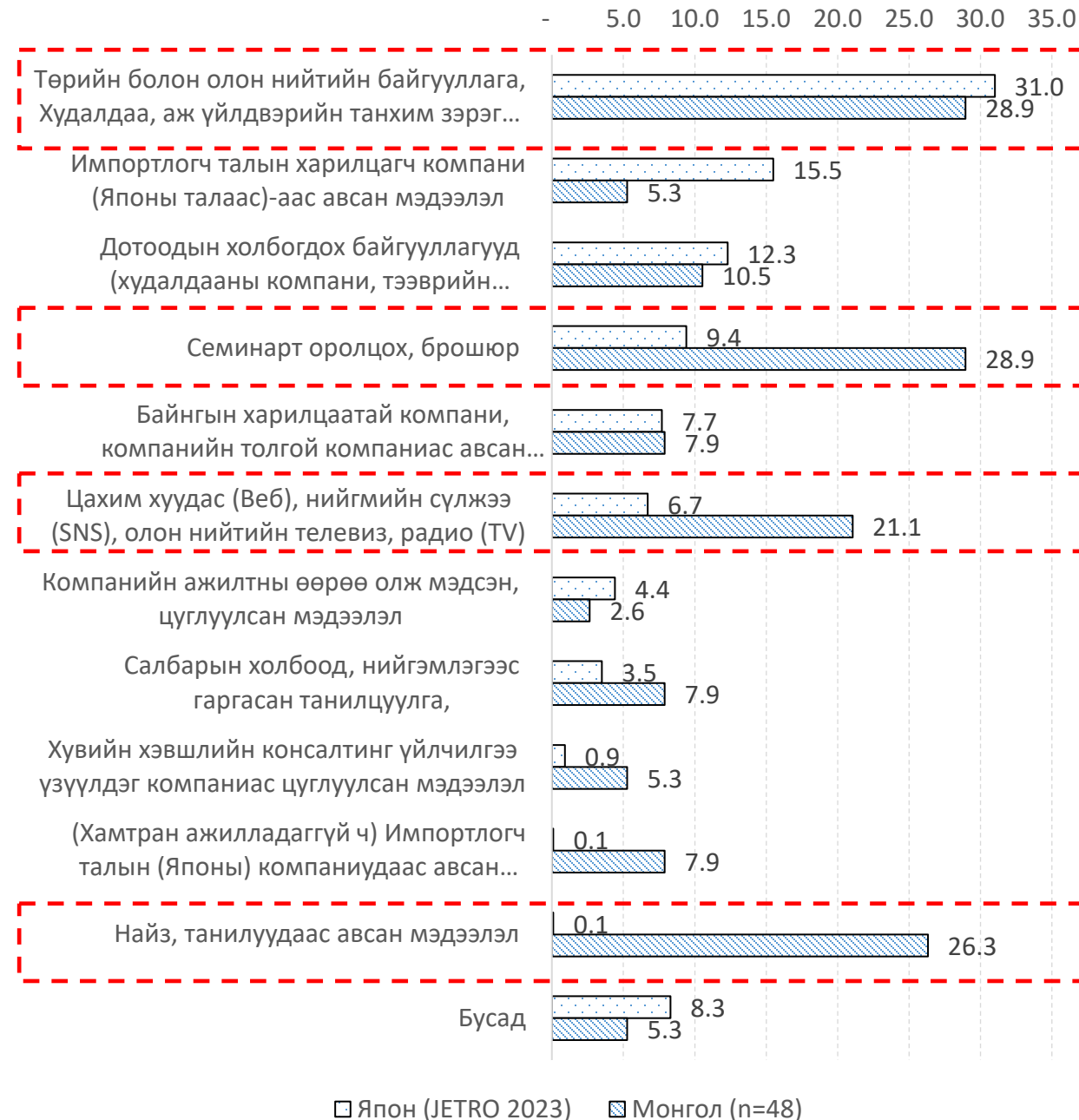
■ Монгол компаниудын хувьд

- Өөрөө мэдээлэл цуглуулж олж мэдсэн

Мэдээллийн эх сурвалж

- Японы компаниудын хувьд
 - Төрийн болон олон нийтийн байгууллага, Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим зэрэг байгууллагаас
 - Импортлогч талын харилцагч компани (Японы талаас)-аас авсан мэдээлэл
- Монгол компаниудын хувьд
 - **Семинарт оролцох, брошюр**
 - Төрийн болон олон нийтийн байгууллага, Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим зэрэг байгууллагаас
 - **Найз, танилуудаас авсан мэдээлэл**

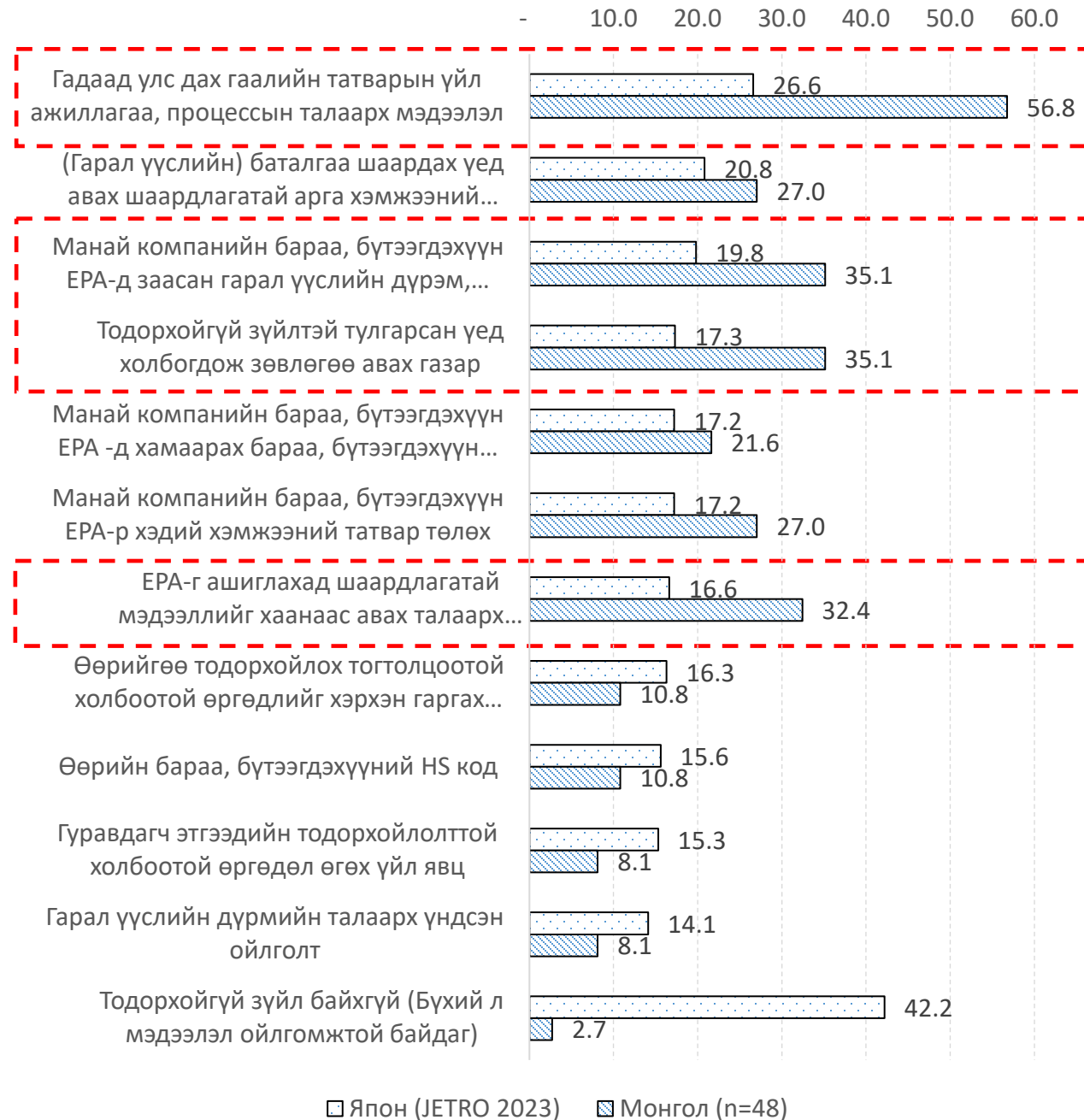

Олдоц муутай мэдээлэл

- Гадаад улс дах гаалийн татварын үйл ажиллагаа, процессын талаарх мэдээлэл
- Манай компанийн бараа, бүтээгдэхүүн ЕРА-д заасан гарал үүслийн дүрэм, журмыг хангаж байгаа эсэх талаарх мэдээлэл
- ЕРА-г ашиглахад шаардлагатай мэдээллийг хаанаас авах талаарх мэдээлэл

- Мэдээллийн чанар, хүртээмж хангалттай биш байх магадлал өндөр байна

ЭЗТХ батлагдснаас хойш Монгол улсад зохион байгуулагдсан сургалт, хурал, зөвлөгөөн, семинарууд

Огноо	Сэдэв (холбоос)	Зохион байгуулагч
2017.03.06-2017.03.1	Эдийн_засгийн_түншлэлийн_хэлэлцээр /EPA/-ийг бизнест хэрхэн ашиглах вэ https://www.facebook.com/watch/?v=1413289105401994	Монгол - Японы хүний нөөцийн хөгжлийн төв
2018.01.15- 2018.01.19	Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг хэрхэн үр дүнтэй ашиглах вэ? https://www.facebook.com/Mojc.business/posts/906206456171097/	Монгол - Японы хүний нөөцийн хөгжлийн төв
2018.06.22	Туршлага судлая, Монгол компаниудын Япон руу экспортыг дэмжих семинар https://www.mn.emb-japan.go.jp/itpr_ja/kigyoushinsyutsu_mgl_180615.html	Монголын худалдаа аж үйлдвэрийн танхим (МХАҮТ) болон Япон улсаас Монгол улсад суугаа Элчин сайдын яам
2021.06.25- 2021.07.05	“Монгол Японы ЭЗТХ-ийн 5 жилийн ойн цахим форум, үзэсгэлэн 2021” (Цахим) https://hhaag.khe.gov.mn/21/item/120	- Монгол Улсын ГХЯ, ХХААХҮЯ, Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газар, Монгол Улсаас Япон улсад суугаа Элчин сайдын яам, Нийслэлийн ЖДҮГ, "Экспорт Олон Улсын худалдааны төв" ТББ
2023.06.21	“Япон Улстай хийх бизнесийн боломж ба экспорт, импортын таатай нөхцлийг ашиглах нь” https://www.mn.emb-japan.go.jp/itpr_ja/jugamoseminar_mgl.html	Японд сургууль төгсөгчдийн “Жугамо” нийгэмлэг

GOOGLE хайлтын үр дүн

Google EPA利用

約 5,780,000 件 (0.40 秒)

農林水産省
https://www.maff.go.jp/renkei/fta_kanren/epa_n

EPA利用早わかりサイト
通常、物品を輸出する際には品目によって輸入国が定めた関税を支払うことが必要ですが、EPAで関税を引き下げることが約束されている品目については、EPAを利用することで ...

税関
https://www.customs.go.jp/roo/origin/jpeu

初めて日EU・EPAを利用される方へ（輸入）
日EU・EPA利用の流れ。日EU・EPAに基づく特惠税率を適用して貨物を日本に輸入するためには、大きく3つの条件があります。それらに加えて、積送基準を満たしていること ...

ジェトロ
https://www.jetro.go.jp/theme/wto-fta/epa

EPA活用法・マニュアル | EPA/FTA、WTO - 目的別に見る
日本の経済連携協定（EPA）特惠関税利用のための基礎知識と手順・実務；日本のEPA原産地規則と輸出産品の原産性確認・保存書類の例；日本のEPA原産地規則と原産品確認 ...

EPA ашилалт

- Гарын авлага, танилцуулга
- Хэрэглэхэд хялбар (User Friendly)

Google Япон EPA

約 541,000 件 (0.72 秒)

nda.gov.mn
http://nda.gov.mn ... このページを訳す

3 жилийн өмнө ЯПОН МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ...
Ерөнхий сайд Л. Оюун-Эрдэнэ төрийн ордонд гадаадын хөрөнгө оруулагчидтай зөвлөлдөх уулзалт хийлээ. **ЯПОН МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ХЭЛЭЛЦЭЭР...**

emb-japan.go.jp
https://www.mn.emb-japan.go.jp/b... このページを訳す

Япон, Монголын дээд хэмжээний уулзалт
Япон улсын Ерөнхий сайд Шинзо Абэ болон Монгол улсын Ерөнхий сайд Чимэдийн ...
Япон, Монголын эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр (EPA) (англи хэлээр) ...

japan-center.edu.mn
https://japan-center.edu.mn ... このページを訳す

EPA-Г ХЭРХЭН ҮР ДҮНТЭЙ АШИГЛАХ ВЭ? АХИСАН ...
FTA-Чөлөөт худалдааны хэлэлцээр гэж юу вэ? • Монгол-Японы ЭЗТХ-ийн гэрээний ач холбогдол • Чөлөөт худалдааны хэлэлцээрийг бизнест ашиглах нь • Гарал үүслийн ...

Япон EPA

- Тайлан, мэдээ

Google эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр

約 127,000 件 (0.41 秒)

mfa.gov.mn
https://mfa.gov.mn/mongolian-jep... このページを訳す

Монгол Улс, Япон Улсын хоорондын Эдийн засгийн ...
Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр нь Монгол Улсын хувьд анхны чөлөөт худалдааны хэлэлцээр болно. Энэхүү хэлэлцээр нь үндсэн болон хэлэлцээрийг...

https://mfa.gov.mn/documentation/... このページを訳す

Эдийн засгийн түншлэлийн тухай Монгол улс, Япон ...
Хэлэлцээр нь нийт 17 бүлэг, 10 хавсралттай бөгөөд хэлэлцээрээр барааны худалдаа, гарал үүслийн журам, гаалийн горим, эрүүл ахуй, ургамлын эрүүл ахуй, худалдаан ...

legalinfo.mn
https://legalinfo.mn/detail/... このページを訳す

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ ХЭЛЭЛЦЭЭР ...
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ. 1 дүгээр зүйл. Эдийн засгийн түншлэлийн тухай Монгол Улс, Япон Улс хоорондын...

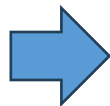
emb-japan.go.jp
https://www.mn.emb-japan.go.jp/bi_relation/PDF/... :

Эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээр

- Төрийн байгууллагын холбоос

GOOGLE хайлтын үр дүн

EPA аширалт

- Гарын авлага, танилцуулга
- Хэрэглэхэд хялбар (User Friendly)

- Хөдөө аж ахуйн яам
農林水産省
EPA利用早わかりサイト
https://www.maff.go.jp/renkei/fta_kanren/epa_n
- Гаалийн байгууллага
税関 Japan Customs
EPAの自己申告制度を利用した日本からの輸出について
<https://www.customs.go.jp/information>
- Худалдааг дэмжих байгууллага
ジェトロ
EPA活用法・マニュアル | EPA/FTA、WTO - 目的別に見る
<https://www.jetro.go.jp/theme/wto-fta>
- Эдийн засаг, аж үйлдвэрийн яам
経済産業省
物の輸出入（関税・原産地規則） - EPA/FTA/投資協定
<https://www.meti.go.jp/epa/process>
- Жижиг дунд бизнесийн агентлаг
海外ビジネスナビ
経済連携協定（EPA）、利用してますか？ - 海外ビジネスナビ
<https://biznavi.smrj.go.jp>
- Сангийн яам
財務省
経済連携協定（EPA）利用率の決定要因
https://www.mof.go.jp/public_relations/finance
- Худалдаа аж үйлдвэрийн танхим
商工会議所
EPA/FTA
<https://www.jcci.or.jp/gensanchi>
- Гадаад харилцааны яам
Ministry of Foreign Affairs of Japan
日EU・EPA第2・32条に基づく輸入統計の交換（2021年分）
https://www.mofa.go.jp/ecm/page24_001

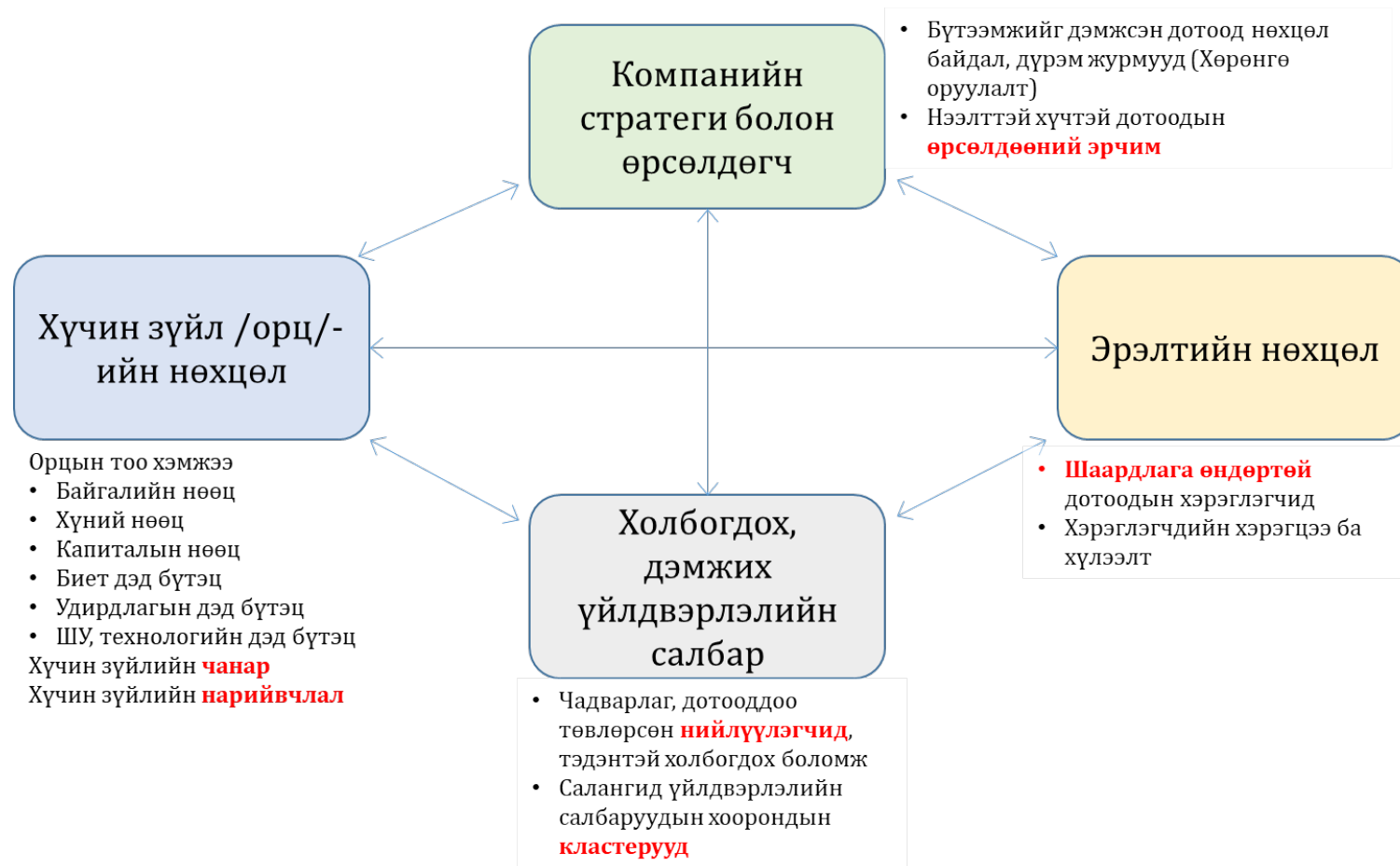
Бүтээмж болон өрсөлдөөний орчин

- Яагаад зарим улс оронд төвтэй зарим компаниуд бусдаасаа илүү инноваци хийдэг вэ?

- Why do some companies based in some nations innovate more than others?

- Яагаад зарим улс орнууд гадаадын өрсөлдөгчдөөс илүү хурдан сайжруулж, шинэчлэгдэх боломжийг компаниудад олгодог вэ?

- Why do some nations provide an environment that enables companies to improve and innovate faster than foreign rivals?

Эх сурвалж: Michael E. Porter (1990, 2000)

Япон руу бараа бүтээгдэхүүн экспортлож байгаа болон Японоос бараа бүтээгдэхүүн импортлож байгаа компаниудас авсан ярилцлагын судалгаа

ЖУГАМО судалгааны баг

Япон Улсын зах зээлд бараа бүтээгдэхүүн борлуулсан туршлагатай компаниудаас авах ярилцлагын судалгааны асуултууд

Огноо: _____

Судалгаа авсан цаг: _____ цаг, _____ минутаас, _____ цаг, _____ минут

Судалгаа авсан судлаачийн нэр: _____

Судалгаанд хариулсан хүний нэр: _____

Албан тушаал: _____

Судалгаанд хариулсан хүний харъяалал: (Байгууллагын нэр) _____

Үүсгэн байгуулагдсан он: _____

Эцсийн тайланд компанийн нэр, ярилцлага өгсөн хүний нэрийг тусгаж болох эсэх талаарх зөвшөөрөл

Тийм
 Үгүй

Дуу бичлэг хийх зөвшөөрөл

Тийм
 Үгүй

1. Байгууллагын үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл (Импорт, Экспорт, Аль алиныг нь)

Raw Material → Supplier → Factory → Distribution → Retail

2. Та компанийнхаа хэмжээг сонгоно уу?

- Том компани/ корпорац (Ажилтны тоо 200-аас дээш, жилийн борлуулалт 2.5 тэрбум төгрөгөөс дээш)
- Жижиг дунд үйлдвэрлэл үйлчилгээ (Ажилтны тоо 10-200, жилийн борлуулалт 300 саяас 2.5 тэрбум хүртэл төгрөг)
- Бичил бизнес эрхлэгч (Ажилтны тоо 10 хүртэл, жилийн борлуулалт 300 сая төгрөг хүртэл)

3. Монгол, Япон улсын хооронд байгуулсан Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хэлэлцээр (ЕРА)-ийг ашигладаг уу?

- Ашиглаж байгаа
- Ашиглахаар судалж байгаа
- Ашиглах боломж хайж байна

- Ашиглаагүй
 - Ашиглах төлөвлөгөөгүй
4. Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны хэлэлцээр (ЕРА)-ийг ашиглах болсон шалтгаанаа заана уу? (олон хариулт сонгох боломжтой)
- Импортлогч талын харилцагч компани (Японы талаас)-аас гаргасан хүсэлт
 - Байнгын харилцаатай компани, компанийн толгой компаниас авсан мэдээлэл
 - Өөрөө мэдээлэл цуглуулж, олж мэдсэн
 - Төрийн болон олон нийтийн байгууллага, Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим зэрэг байгууллагаас олж авсан мэдээлэл
 - Дотоодын холбогдох байгууллагууд (худалдааны компани, тээврийн компани, гаалийн зуучлагч зэрэг)-аас авсан мэдээлэл
 - Салбарын холбоод, нийгэмлэгээс гаргасан танилцуулга
 - Бусад

5. ЕРА ашиглах үед анх хаанаас мэдээлэл олж авсан бэ?

- Төрийн болон олон нийтийн байгууллага, Худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим зэрэг байгууллагаас
- Импортлогч талын харилцагч компани (Японы талаас)-аас авсан мэдээлэл
- Дотоодын холбогдох байгууллагууд (худалдааны компани, тээврийн компани, гаалийн зуучлагч зэрэг)-аас авсан мэдээлэл
- Семинарт оролцох, брошюр
- Байнгын харилцаатай компани, компанийн толгой компаниас авсан мэдээлэл
- Цахим хуудас (Веб), нийгмийн сүлжээ (SNS), олон нийтийн телевиз, радио (TV)
- Компанийн ажилтны өөрөө олж мэдсэн, цуглуулсан мэдээлэл
- Салбарын холбоод, нийгэмлэгээс гаргасан танилцуулга,
- Хувийн хэвшлийн консалтинг үйлчилгээ үзүүлдэг компаниас цуглуулсан мэдээлэл
- (Хамтран ажилладаггүй ч) Импортлогч талын (Японы) компаниудаас авсан мэдээлэл
- Найз, танилуудаас авсан мэдээлэл
- Бусад

6. ЕРА ашиглах үеийн хөнгөлөлттэй тариф болон, Дэлхийн худалдааны байгууллагуудын гишүүн орнуудтай худалдаа эрхлэхэд мөрдөж байгаа (MFN) нэн тааламжтай тарифын зөрүү хэр их гэж бодож байна вэ?

- 0%-с их - 0.5% -аас бага
- 0.5%-с их - 1% -аас бага
- 1%-с их - 2% -аас бага
- 2%-с их - 4% -аас бага
- 4%-с их - 6% -аас бага
- 6%-с их - 10% -аас бага
- 10%-с их
- Мэдэхгүй

Saved to this PC

7. Анх Япон Улсын зах зээлд нэвтрэх, бараа бүтээгдэхүүнийг борлуулахаар зорьсон шалтгаан

8. Компанийн менежмент, үйл ажиллагаанд тулгамдаж буй хамгийн гол асуудлыг нэрлэвэл юуг нэрлэх вэ?

9. Япон Улсын зах зээлд анх нэвтрэхэд тулгарч байсан хамгийн том асуудал юу байсан бэ?

10. Хамгийн анх Японы зах зээлд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ борлуулахад ашигласан дэмжлэг юу байсан бэ?

Төрийн байгууллага vs. Судалгааны байгууллага vs. Өөрсдөө хичээсэн (Сургалт, зөвлөх үйлчилгээ зэрэг)

Япон руу бараа бүтээгдэхүүн экспортлож байгаа болон Японоос бараа бүтээгдэхүүн импортлож байгаа компаниудias авсан ярилцлагын судалгаа

■ Нийт 20 компанийн удирдлагатай ярилцлага хийхээр төлөвлөснөөс 2023.08.15-ний өдрийн байдлаар **14 компанийн удирдлага, 3** эксперттэй ярилцлага хийсэн.

○ Экспорт 10

○ Импорт 4

■ Үйл ажиллагаа

○ Үйлдвэрлэл 5

○ Худалдаа 8

○ Мэдээллийн технологи 1

	Овог нэр	Албан тушаал	Компани	Үйл ажиллагааны чиглэл	Ярилцлага хийсэн огноо
1	Д.Оюунбат	Захирал	Косегамед ХХК	(Импорт) Шүдний эрүүл мэнд	2023-07-07
2	Д.Долгормаа	Захирал	Моншибасаки ХХК	(Экспорт) Автомашини эд анги үйлдвэрлэл	2023-07-23
3	Ж.Хишигжаргал	Үүсгэн байгуулагч, Ерөнхий захирал	JAM Konneker (Япон компани)	(Экспорт) Гадаад худалдаа, бизнес жуулчлал, орчуулга	2023-07-27
4	Н.Бат-Эрдэнэ	Дэд захирал	Глобал Номадик Продакт ХХК	(Экспорт) Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, Мах махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, гадаад худалдаа	2023-07-27
5	С.Сумьяабазар	Үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал	Амуулай ХХК	(Импорт) Гоо сайхны бүтээгдэхүүний импорт худалдаа	2023-07-28
6	Б.Мөнхзаяа	Гүйцэтгэх захирал	Преком ХХК	(Экспорт) Мал төхөөрөх, мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, экспортлох үйл ажиллагаа	2023-07-28
7	Г.Орхонтуяа	Ерөнхий захирал	Форвард моторс ХХК	(Импорт) Автомашини сэлбэг хэрэгсэл, тослох материалын импорт, худалдаа	2023-07-28
8	Б.Золзаяа	Монгол дахь төлөөлөгчийн газрын захирал	Takarajima Japan	(Экспорт) Ноос, ноолууран эдлэл, шингэн хүнсний, худалдааны үйл ажиллагаа	2023-08-04
9	Хори Ацүши (Hori Atsushi)	Захирал	B-Plan (Япон компани)	(Импорт) Гоо сайхны бүтээгдэхүүний худалдааны үйл ажиллагаа	2023-08-04
10	Ч.Чинбат	Захирал	Наша Тек ХХК	(Экспорт) Мэдээллийн технологи, програм хөгжүүлэлт	2023-08-08
11	Ж.Золжаргал	Захирал	Select Mongolia	(Экспорт) Жижиглэн худалдаа	2023-08-10
12	Ибукуро Томоко (Ibukuro Tomoko)	Захирал	Михачи ХХК	(Экспорт) Зөгийн бал үйлдвэрлэл, худалдаа	2023-08-11
13	Д.Түмэндэлгэр	Гүйцэтгэх захирал	Cominix LLC (Япон компани)	(Экспорт) Уул уурхайн бүтээгдэхүүний худалдаа	2023-08-14
14	Д.Түмэндэлгэр	Үүсгэн байгуулагч	Петто Ин ХХК	(Экспорт) Гэрийн тэжээмэл амьтны хоол үйлдвэрлэл, экспорт	2023-08-14

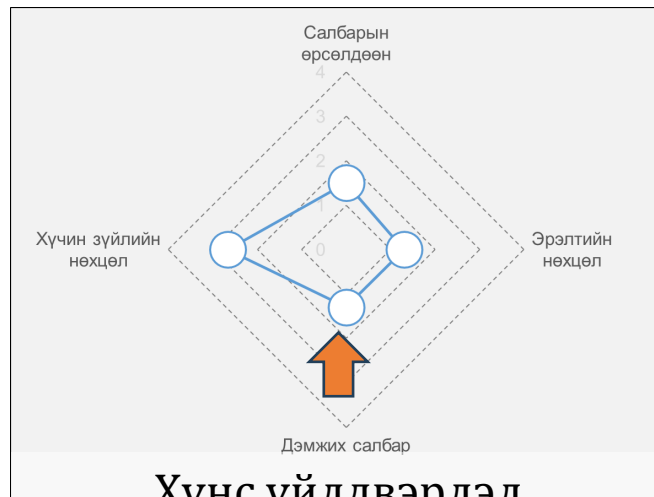
Нийтлэг тулгамдаж байгаа асуудлууд

Нийтлэг тулгамдаж буй асуудал	Давтамж
Хүний нөөцийн асуудал	5
Бүтээгдэхүүний чанар (Үйлдвэрлэлийн менежмент)	3
Төрийн байгууллагын хамтын ажиллагаа	3
Нийлүүлэлтийн хугацаа	3
Тээвэрлэлтийн асуудал	3
Үнийн өрсөлдөх чадвар	3
Чанараа сайжруулах	3
Бичиг баримт бүрдүүлэлт	2
Түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэгчдийн НӨАТ шивэх асуудал	2

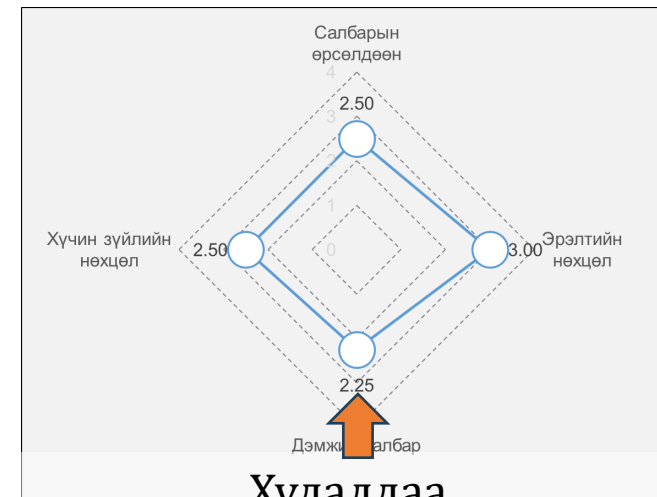
Эх сурвалж: Нийт 14 компанийн удирдлагаас авсан судалгаанаас эмхлэв.

Зөвлөгөө	Давтамж
Харилцагчаа олох	5
Итгэл алдахгүй байх	2
Урт хугацаагаар бизнесийг харах	2

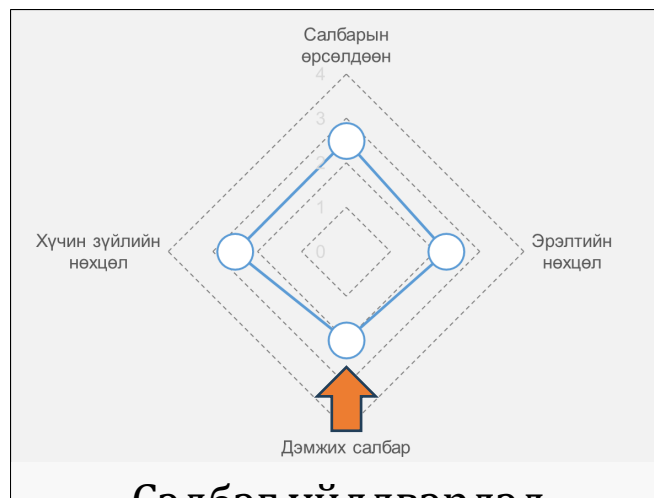
Эх сурвалж: Нийт 14 компанийн удирдлагаас авсан судалгаанаас эмхлэв.

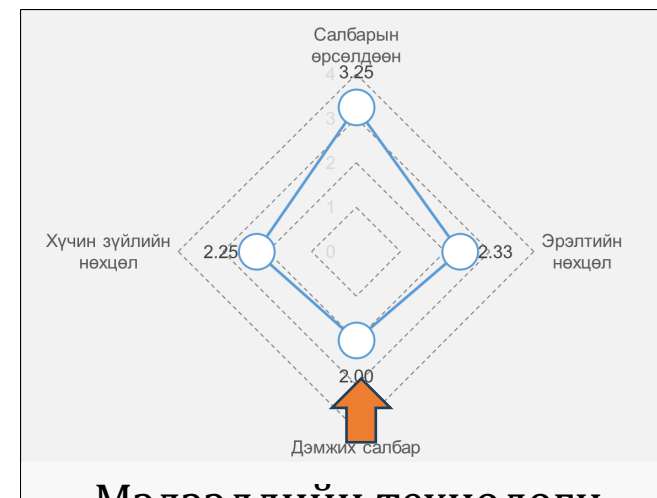
Хүнс үйлдвэрлэл

Худалдаа

Сэлбэг үйлдвэрлэл

Мэдээллийн технологи

Нийтлэг тулгамдаж байгаа асуудлууд

	Бүрэн санал нийлж байна, санал нийлж байна
[Манай салбарын кластерийн хөгжил (хамтын ажиллагаа)-ийг хангалттай сайн гэж боддог]	0%
[Манай барааны хувьд дотоодын эрэлт хангалттай их]	0%
[Манай компани хангалттай хэмжээний санхүүжилтийг хямд өртгөөр авч чаддаг]	0%
[Бэлтгэн нийлүүлэгчид гэрээлсэн хугацаандаа бүтээгдэхүүнээ нийлүүлдэг]	0%
[Дотоодын өрсөлдөгч нар бусдыг дуурайх үйлдлийг бараг хийдэггүй (хэт их үнээр өрсөлдөх гэх мэт)]	0%
[Манай компанид ажиллах боломжтой хүний нөөцийн чадавх хангалттай сайн (чанар, тоо хэмжээний хувьд хангалттай)]	33%
[Манай компанийн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх технологийн чиглэлийн судалгааны байгууллага, судлаачидтай хамтран ажиллаж чаддаг]	33%

Амжилттай үйл ажиллагаа явуулж байгаа компаниудын кейс

Моншибасаки ХХК: Монгол хүн хийж чаддаг гэдгээ харуулмаар байсан.

Ярилцлага өгсөн захирал Д.Долгормаа

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, 133/1

Ажилтны тоо: 42

Байгуулагдсан он: 2005

Цахим хаяг: <http://www.monshibasaki.com/>

Бизнесийн үйл ажиллагааны чиглэл: Автомашины эд ангийн үйлдвэрлэл, экспорт: Суудлын болон ачааны автомашины тормос, жолооны хурд, суудал, хөдөлгүүр болон хурдны хайрцагт угсрагддаг эд ангийг өндөр нарийвчлалтайгаар зорж үйлдвэрлэдэг.

Монгол – Японы эдийн засгийн түншлэлийн хэлэлцээрийг ашигладаг эсэх

- Ашиглаж байгаа
- Ашиглахаар судалж байгаа
- **Ашиглах боломж хайж байна**
- Ашиглаагүй

Бизнесийн үйл ажиллагааны талаар товч мэдээлэл

Манай компани анх 2005 онд Япон улсын Сайтама мужийн Ёрий хотод байрладаг Шибасаки компанийн шууд дэмжлэгтэйгээр байгуулагдсан. Одоо 41 суурь машинтай, Японоос 38 нэр төрлийн бэлдэц авч, компани 70 орчим төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, Япон руу экспорлодог. 2021 онд 2.7 сая ширхэг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, экспортлосон. Нийт 42 ажилтантай, манай ажилтнуудын 50-аас дээш хувь нь Японд дадлагажсан туршлагатай хамт олонтой.

Цахилгаан автомашины үйлдвэрлэл нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүний төрөл зүйлд өөрчлөлт орж байна. Одоогоор бүх борлуулалтыг толгой компанид нийлүүлэлт хийж байна. Цаашдаа өөр Япон компанитай холбогдож борлуулалтын сүлжээ нэмэгдүүлэх, цаашлаад Европын зах зээлийг судалж байна.

Гэхдээ манайд хявтал, бүрэлт хийдэг компаниуд байхгүй байгватай холбоотой эцсийн бүтээгдэхүүнийг шууд үйлдвэрлэх боломжгүй байна. Энэ салбарт 18 жил үйл ажиллагаа явуулж байгаа хэдий ч манай компанитай ижил төстэй үйл ажиллагаа явуулдаг компани одоогоор гарч ирээгүй байна. Шинэ эрэл хайгуул хийхгүй бол цаашид хүндрэл нэмэгдэх магадлалтай.

Анх Япон Улсын зах зээлд нэвтрэх, бараа бүтээгдэхүүнийг борлуулахаар зорьсон шалтгаан, дэмжлэг

Бид анх 2000 онд анх Япон явж байсан. Хамт явсан Д.Мөнхцог гээд мундаг инженер бий. Одоо манай компанийн дэд захирлаар ажиллаж байгаа. Дадлагажигчаар 3 жил ажиллаад нутаг буцах үед Японд үргэлжлүүлэн ажиллах санал тавьж байсан. Ганцаараа Японд ажилласанд орвол Монголдоо үйлдвэр барьж гэсэн бодолтой байснаас, толгой компанид санал тавьса. Тэгэхэд энэ жижиг эргийг 5 иенээр хийж чадах уу? Гэх мэтээр асууж байсан. Энэ үйлдвэрийг би ганцаараа босгоогүй хамт олныхоо хүчээр босгосон. Мөн толгой компанийн дэмжлэгээр, хөрөнгө оруулалтаар бий болсон компани.

Компанийн менежмент, үйл ажиллагаанд тулгамдаж буй асуудал

Ерөнхийдөө энэ үйлдвэрлэлийн салбар кластер маягаар хөгжих ёстой гэж боддог. Үүний шалтгаан нь дараах тулгамдаж буй асуудлуудаас харагдана. Үүнд:

- *Нийлүүлэлтийн хугацаа маш урт байна.* – Газраар бэлдэц авдаг. Японоос бэлдэц ирсээр байтал 1 сар, үйлдвэрлэлээ явуулахад 1 сар, Япон руу буцаагаад илгээхэд дахин 1 сар зарцуулж байна. Гэтэл Япондоо үйлдвэрлэл явуулж байгаа компаниуд долоо хоногийн дотор нийлүүлэх боломжтой байна.
- *Тоног төхөөрөмжийн эвдрэл* – Суурь машины хутга, чип эвдэрсэн тохиолдолд салбар татан авах, тос тосолгооны материал хомсдол үүссэн тохиолдолд ихээхэн хугацаа алддаг.
- *Ажиллах хүчний асуудал* – Цалинг нэмэгдүүлэх шаардлага өндөр болж байна. Үйлдвэрлэлийн салбартаа дунджаас дээш цалин олгож байгаа хэдий ч, үнийн өсөлтөөс шалтгаалж, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэх шаардлага үүсэж байна. Манай бизнес хямд цалин дээр тогтож байсан. Манай хямд цалин дэлхийн түвшинд дөхсөн тохиолдолд угаасаа мухардалд орох өндөр эрсдэлтэй.

Цаашид Японы зах зээлд бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ нийлүүлэх гэж байгаа компаниудад өгөх зөвлөгөө

Хамгийн түрүүнд бүтээгдэхүүн чанартай байх хэрэгтэй. Манай компанийг анх байгуулах гэж байхад Япон түншүүд маань эд яг чадах уу гэсэн байдлаар хандаж байсан. Бид Германы зах зээлд нэвтрэх гээд холбогдох хүмүүстэй уулзахад бас ижилхэн, эд чадах болов уу гэсэн байдлаар ханддаг. Яг бүтээгдэхүүнээ үзүүлэхэд манай бүтээгдэхүүн Японы стандартыг хангаж чадаж байгаа учраас хаана ч гологдохгүй. Мөн нийлүүлэх хугацаа найдвартай байх хэрэгтэй.

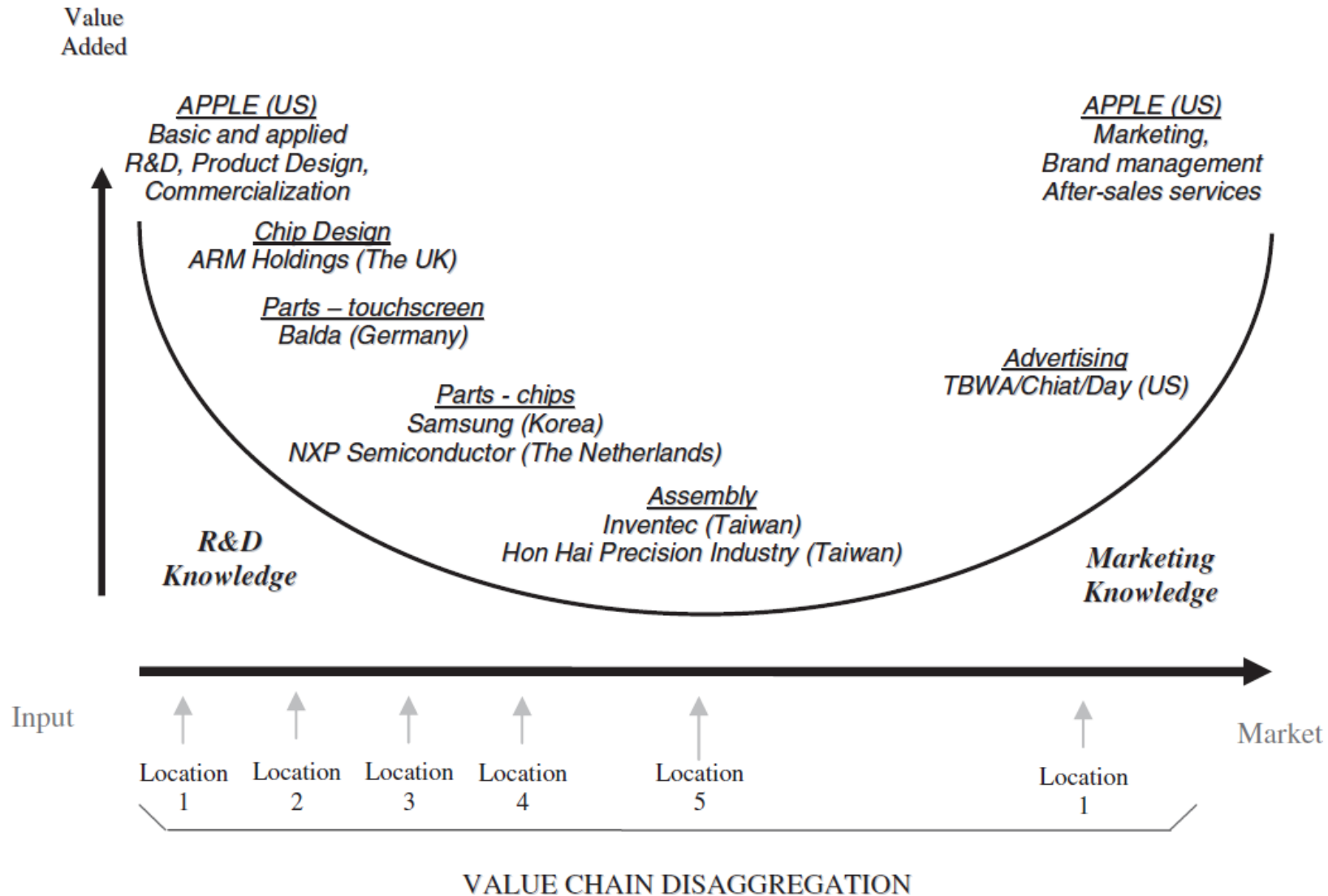
Японы талын харилцагчийн хүлээцтэй байдал, дэмжлэг байхгүйгээр манай компани удаан оршин тогтноход хэцүү. Японы талдаа байнга баярлаж явдаг.

Засгийн газраас төлөвлөж/хийгдэж байгаа ажлууд

- “Монгол экспорт хөтөлбөр” (ЗГ-ын 2018.09.05-ний өдрийн №278 тогтоол)
- “Монгол улсын худалдаа, хөрөнгө оруулалтын замын зураглал 2019-2023” (2020 он, ГХЯ, МҮХАҮТ)
- “Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Хөрөнгө оруулалт, худалдааны газар” (ЗГ-ын 2023.02.01-ний өдрийн №37 тогтоол)

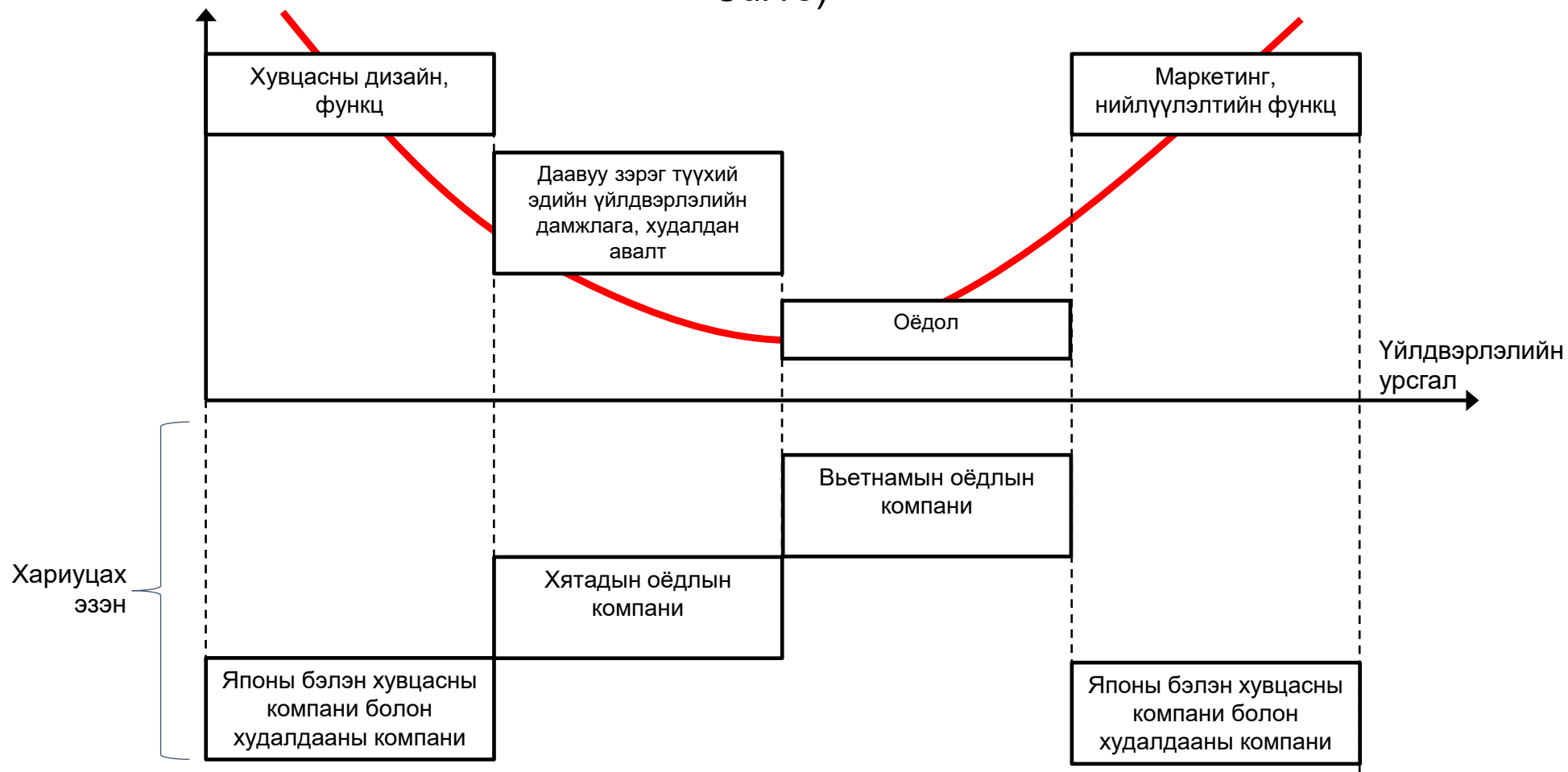
- “Худалдааг хөнгөвчлөх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай” (ЗГ-ын 2023.05.17-ны өдрийн №178)
 - “Гадаад худалдааны цахим нэг цонх”
 - Уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх, дэмжих
 - “Засгийн газрын үндэсний хороо, комисс, үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлах тухай”

Глобал үнэ цэнийн гинжин хэлхээ (Smiling Curve)

Глобал үнэ цэнийн гинжин хэлхээ

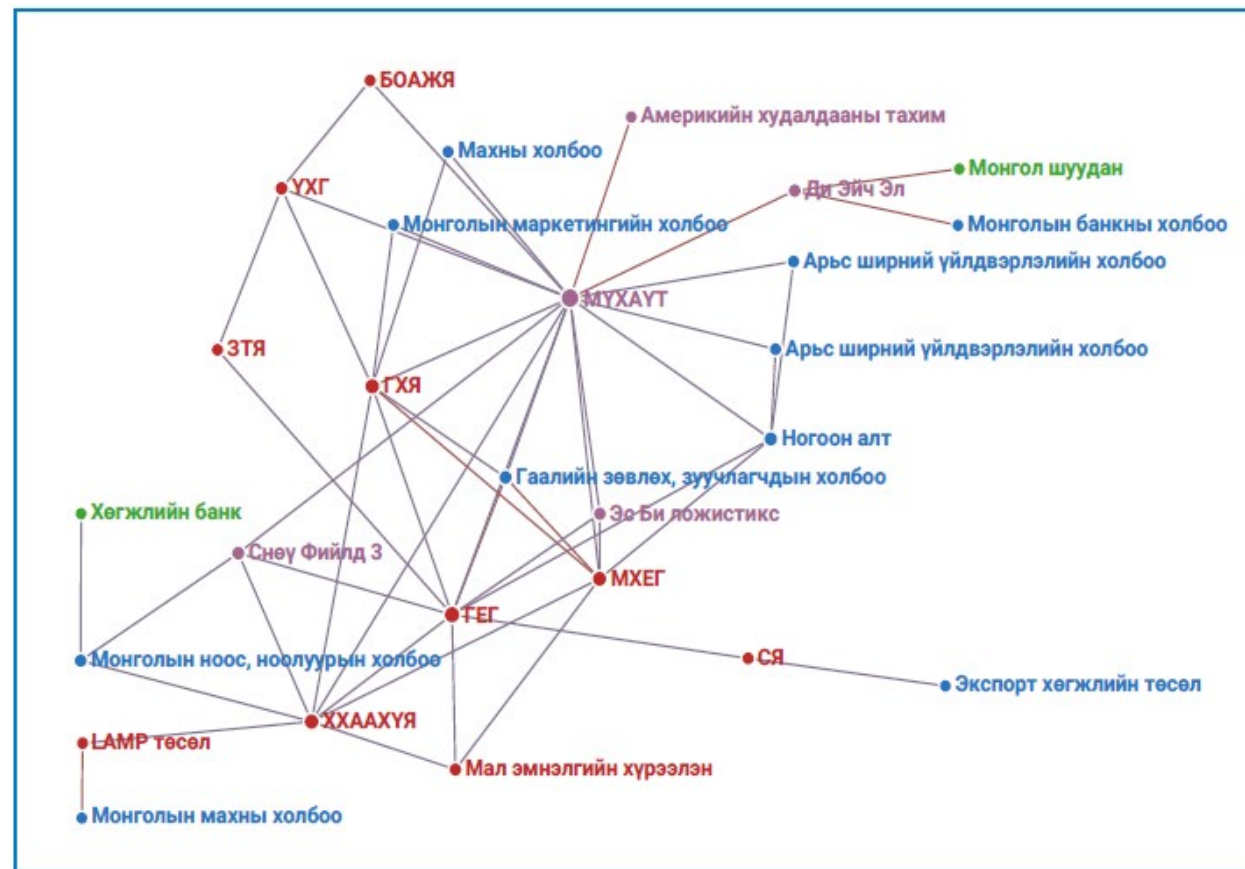
Зураг 3-6 Оёдлын салбарын инээмсэглэлийн муруй (Smiling Curve)
Нэмүү үнэ цэнэ

Эх сурвалж: Гото (2014)

Дүгнэлтийн оронд

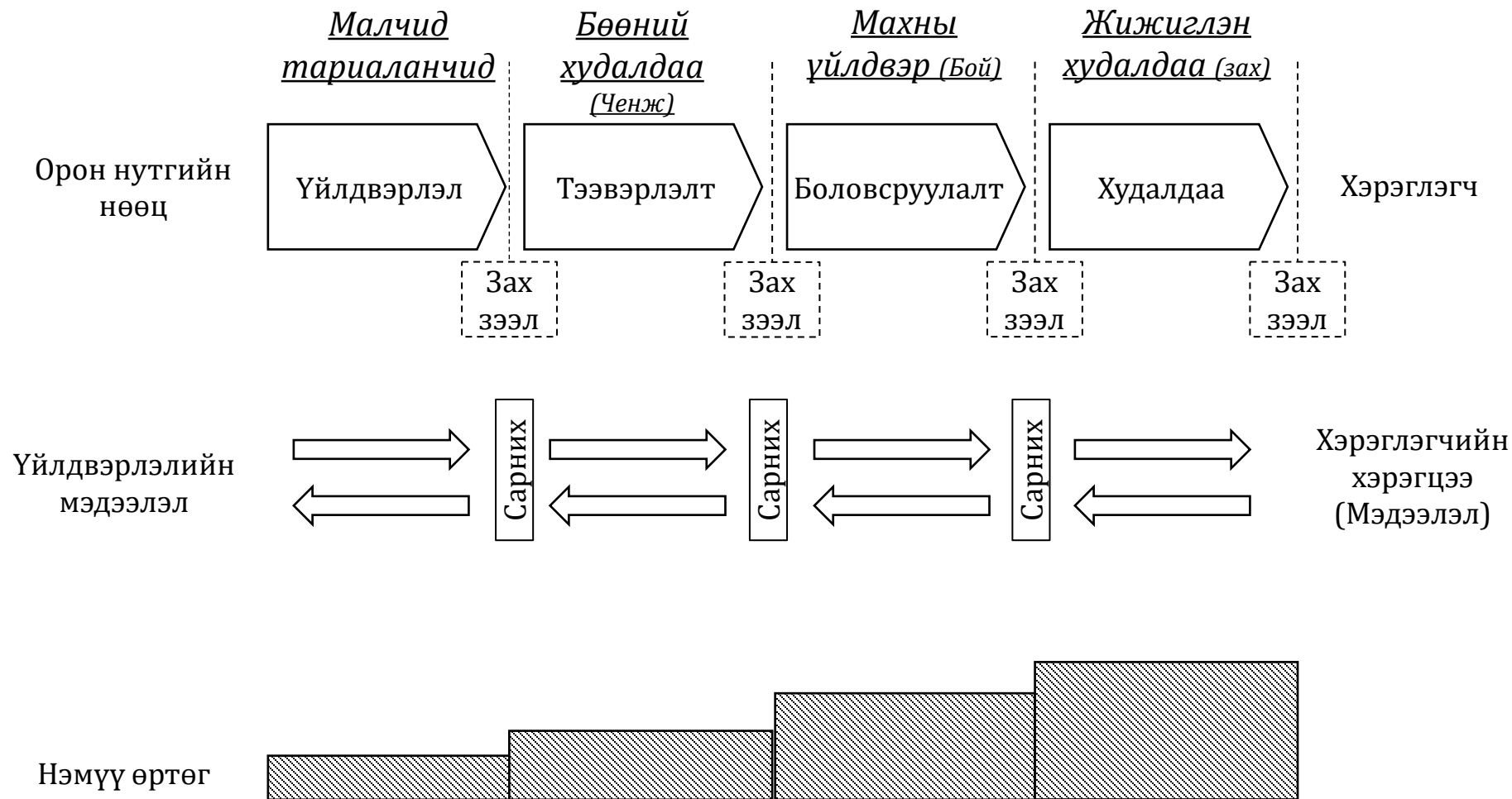
- Хөдөө аж ахуйн яам
- Гаалийн байгууллага
- Худалдааг дэмжих байгууллага (JETRO)
- Эдийн засаг, аж үйлдвэрийн яам
- Жижиг дунд бизнесийн агентлаг
- Сангийн яам
- Худалдаа аж үйлдвэрийн танхим
- Гадаад харилцааны яам

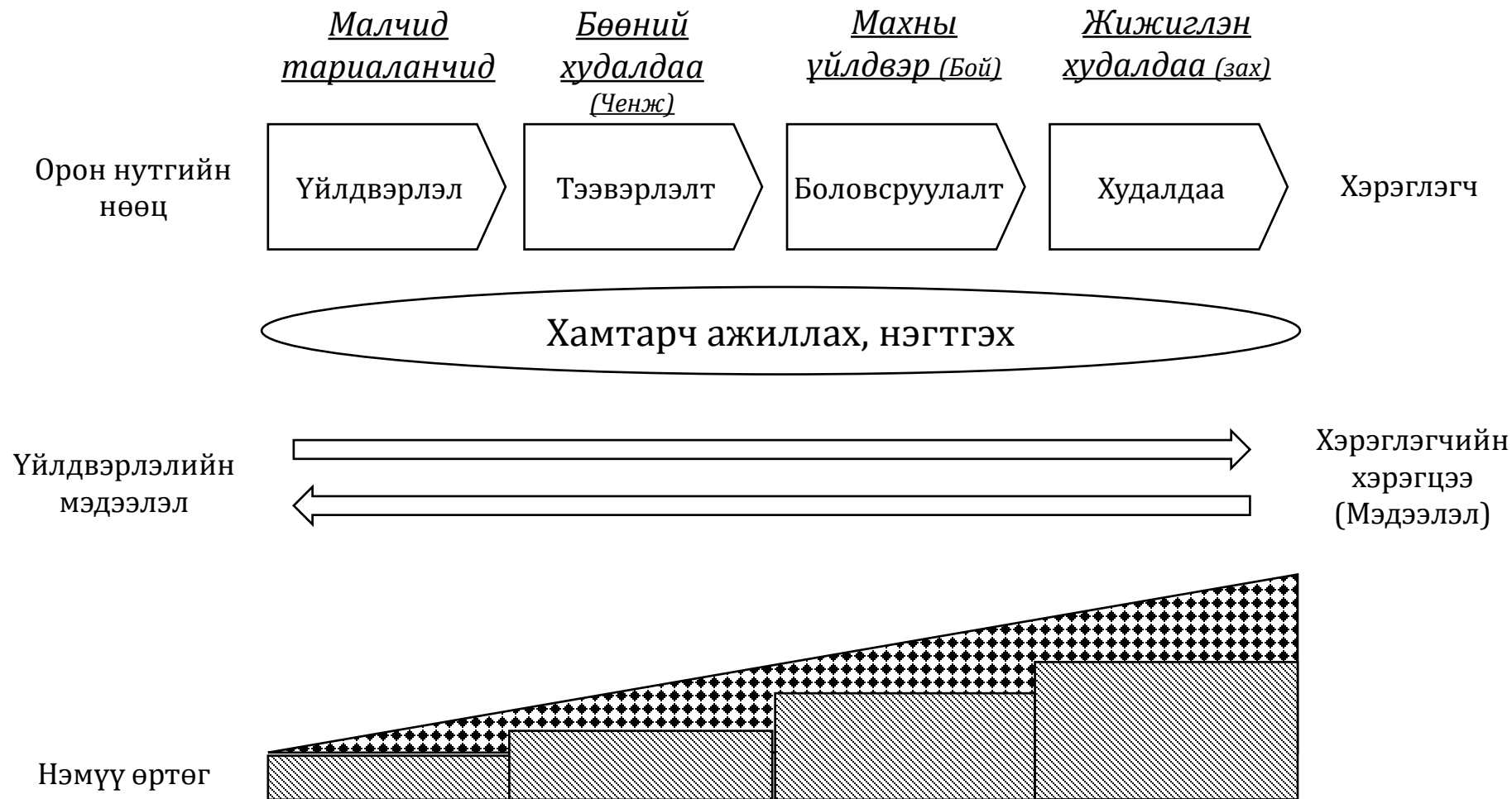
ХХОДБ хоорондын харилцаа

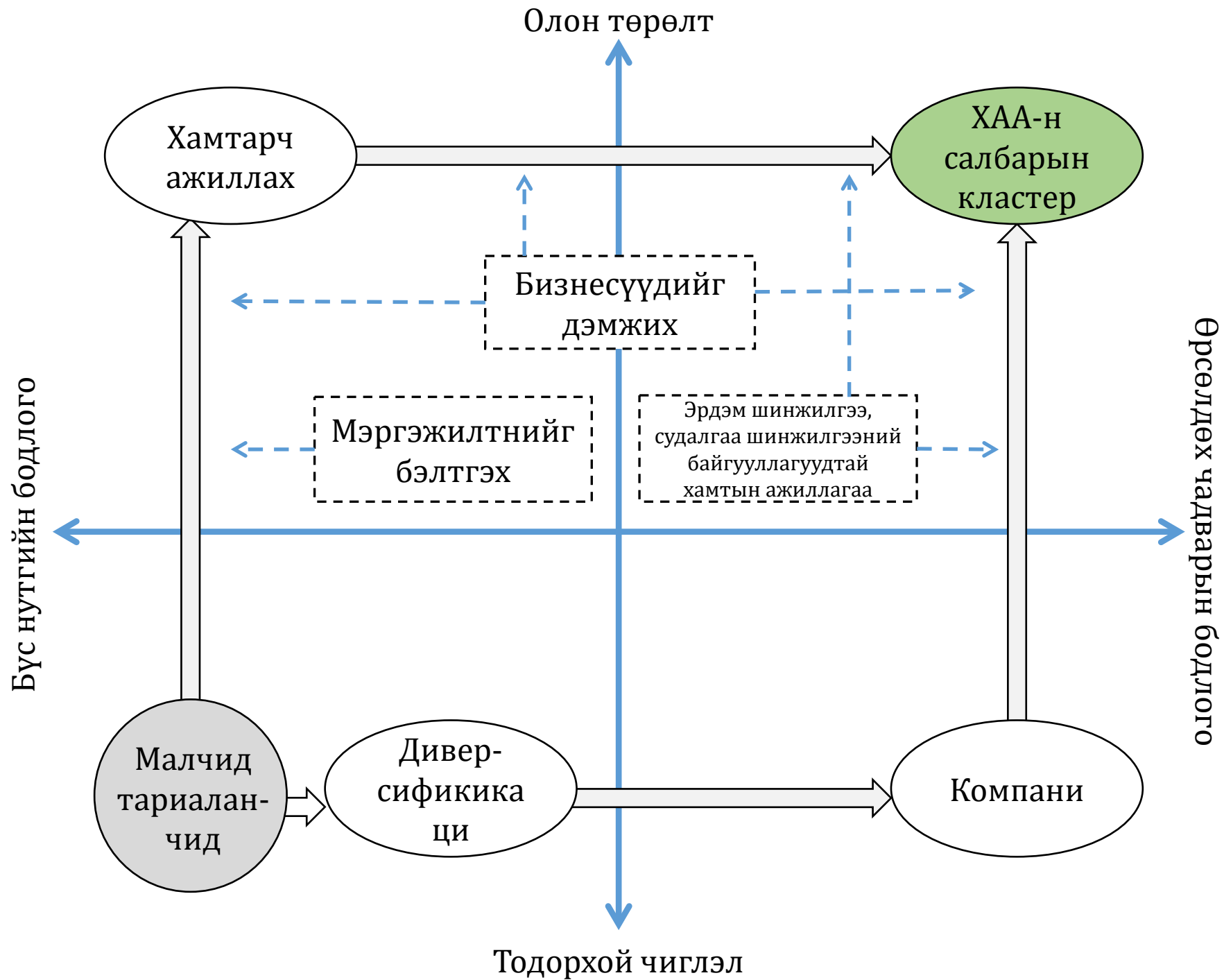
“Монгол улсын худалдаа, хөрөнгө оруулалтын замын зураглал 2019-2023”, х19

ХАА-н бүтээгдэхүүний өртгийн гинжин хэлхээ

ХАА-н бүтээгдэхүүний өртгийн гинжин хэлхээ

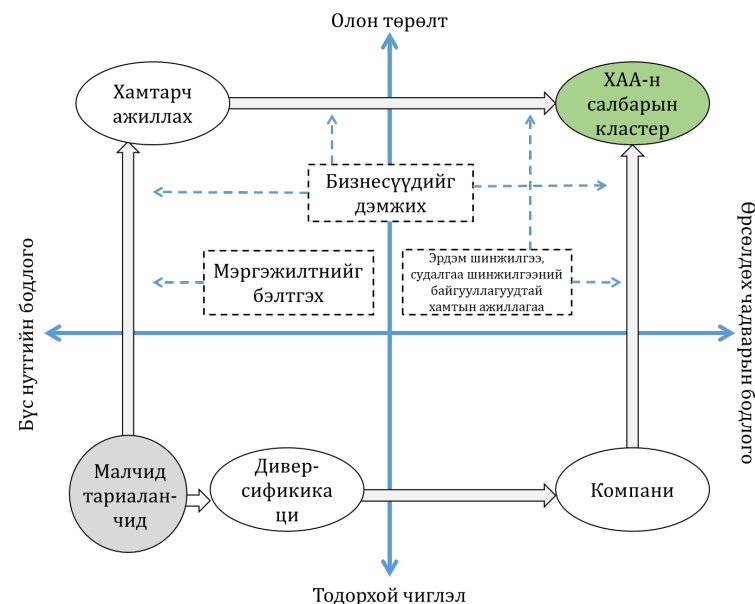
Дүгнэлтийн оронд

■ Бодлого

- Бодлогын баримт бичиг (Policy) нь зорилтуудыг илэрхийлдэг бол,
- Хөтөлбөр (Program) нь бодлогын баримт бичгийг хэрэгжүүлэхийн тулд боловсруулагддаг тодорхой аргазүйтэй
- Ажлын төлөвлөгөө (Task, Project) нь хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхийн тулд юу хийхийг

■ Үнэлгээний хувьд юуг үнэлэх вэ? Яаж үнэлэх вэ гэдгээс шалтгаалан

- урьдчилсан үнэлгээ (assessment),
- явцын үнэлгээ (monitoring),
- гарцын үнэлгээ (evaluation),
- мөшгих үнэлгээ гэж хувааж авч үзэж болно .

Компанийн удирдах ажилтнуудаас авсан судалгааны үр дүн

- Компанийн удирдах албан тушаалтнуудаас авсан судалгааны үр дүн

- Амжилтанд хүрэхэд хамгийн чухал хүчин зүйл

■ Япон

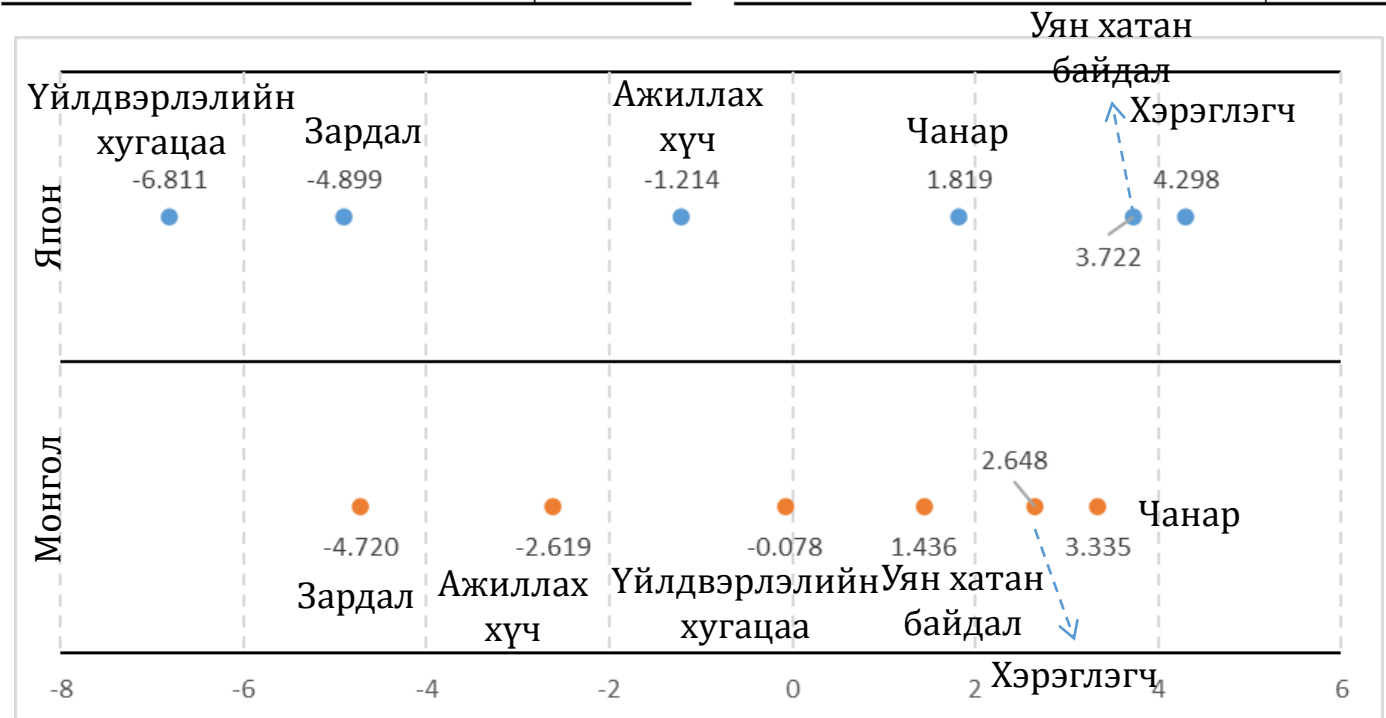
- Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж
- Гэрээлсэн хугацаанд нийлүүлэх

■ Монгол

- Чанарыг сайжруулах
- Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж

Япон	Хариулт (n=16)
Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж	4.298
Уян хатан байдал (Гэрээлсэн хугацаанд нийлүүлэх)	3.722
Чанарыг сайжруулах	1.819
Тогтвортой ажиллах хүч	-1.214
Зардлыг бууруулах	-4.899
Үйлдвэрлэлийн нийт хугацаа	-6.811

Монгол	Хариулт (n=48)
Чанарыг сайжруулах	3.335
Хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж	2.648
Уян хатан байдал (Гэрээлсэн хугацаанд нийлүүлэх)	1.436
Үйлдвэрлэлийн нийт хугацаа	-0.078
Тогтвортой ажиллах хүч	-2.619
Зардлыг бууруулах	-4.720

2023年6月21日 (セミナー・テスト調査)

Японд сургууль төгсөгчдийн Жугамо нийгэмлэг
 Top contributor · 1d · 🌐

Монгол Япон Улсын Хоорондын Эдийн Засгийн Түншлэлийн Хэлэлцээр ERA Бизнес эрхлэгчдэд зориулсан

“ЯПОН УЛСТАЙ ХИЙХ БИЗНЕСИЙН БОЛОМЖ БА ЭКСПОРТ ИМПОРТЫН ТААТАЙ НӨХЦЛИЙГ АШИГЛАХ НЬ”

Тулгарах асуудлыг даван туулах арга зам / Тусгай семинарт урьж байна.

Тусгай семинар

Монгол Япон Улсын Хоорондын Эдийн Засгийн Түншлэлийн Хэлэлцээр ERA Бизнес эрхлэгчдэд зориулсан

“ЯПОН УЛСТАЙ ХИЙХ БИЗНЕСИЙН БОЛОМЖ БА ЭКСПОРТ ИМПОРТЫН ТААТАЙ НӨХЦЛИЙГ АШИГЛАХ НЬ”

Тулгарах асуудлыг даван туулах арга зам

Бүртгүүлэх холбоос

* Үнэ төлбөргүй

2023.06.21

14:00 - 17:00 PM

WED, JUN 21 AT 2 PM

“ЯПОН УЛСТАЙ ХИЙХ БИЗНЕСИЙН БОЛОМЖ БА ЭКСПОРТ ИМПОРТЫН ТААТАЙ НӨХЦЛИЙГ АШИГЛАХ НЬ”

МУИС-ийн номын сан , 2 давхар 202 тоот
 Зоригтын Сугар invited you

☆ Interested

「日本とのビジネスチャンス、輸出入の有力な機会を使う」
 課題とその解決策
特別セミナー
アジェンダ

1. 2023年6月21日 (水) 14:00-17:00
2. モンゴル国立大学図書館 202号室
3. 司会：ゾリゴト スガル
4. アジェンダ

№	内容	発表者	時間
第1部分	1 開会挨拶	情報収集調査の担当者	14:00-14:05
	2 発表1 両国の外交関係、協力の特徴と意義	在モンゴル日本国大使館書記官 片野田 智樹	14:05-14:20
	3 発表2 モンゴル日本センターからのビジネス協力促進のためのプログラム 失敗例、解決策	モンゴル日本人材開発センター 専門家 中村 功	14:20-14:35
	4 発表3 モンゴル日本民間連携事業政策 (JBIC ?)	JICAモンゴル事務所民間連携事業担当 中村 圭吾	14:35-14:50
5	Завсарлага	-	14:50-15:05
第2部分	6 発表4 三次元経営戦略の策定方法	モンゴル国立大学 ビジネススクール経営学科 准教授 N.Batdelger (Ph.D)	15:05-15:20
	7 発表5 日本進出経験、失敗と経験	Natural Essentials LLC LHAMOUR brand 創業者 D.Khulan	15:20-15:35
	8 発表6 「日本とのビジネスチャンス、輸出入の有力な機会を使う」 課題とその解決策	モンゴル改善会 副会長 JAM KONNEKTer LLC 創業者 J.Khishigjargal	15:35-15:50
第3部分	9 質疑応答	モデレーター： ゾリゴト スガル	15:50-16:20
	10 閉会挨拶	情報収集調査の担当者	16:20-16:30
第4部分	11 コーヒーブレイキ	参加者全員	16:30-17:00